bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

Fiyatı 250 kuruş

EKONOMİ **Politika**

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

PAZARTESİ 10 NİSAN 1978

ADRES: İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşsavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay
TELEFONLAR: İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09 Ankara: 17 65 36 • 18 36 88

Yıl 5 Sayı 1736

"Büyüme hızımızın düşürülmek istenmemesi olumludur,,

Ecevit, İMF ve ABD kredilerinin Türkiye ekonomisi için çözüm olduğunu savundu

★ «ANAYASA'YA GÖRE MADENLER KAMU MALIDIR...»

★ «...ANCAK TÜM MADENLERİN DEVLETLEŞTİRİLMESİ GEREKMEZ»

★ «LİNYİT YATAKLARI ÖZEL ELLERDE BULUNDUKÇA GÜVENCE ALTINDA DEĞİLDİR»

ANKARA, (THA)

Başbakan Bülent Ecevit, İMF ve ABD'nin kredi verirken, büyüme hızının düşürülmesini istememelerini takdirle karşıladığını söylemiş, **«Neyse ki, ekonomik programımızı ciddi buldular»** demiştir.

Anayasaya göre madenlerin kamu malı olduğunu söyleyen Ecevit, madenlerin devletleştirilmesinin sadece faydacı açıdan ele alınacağını belirtmiş ve **«Ancak, tüm madenleri devletleştirmemiz gerekmez»** şeklinde konuşmuştur. Ecevit, linyit yataklarının özel ellerde bulundukça güvence altında olmadığını da söylemiştir.

İMF, ABD kredileri, kalkınma hızı ve madenlerin devletleştirilmesi konularında THA muhabirinin sorularını yanıtlayan Başbakan Bülent Ecevit, İMF kredilerinin Türkiye'nin ekonomik sorunlarının çözümlenmesinde büyük bir rol oynayacağını söylemiş, Carter'ın 50 milyonluk ekonomik yardım kredisini ise takdirle karşıladığını ifade etmiştir. İMF ve ABD'nin kredi açarken

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Dr. Ergil: "Savunma politikamız, dışarıdan çiziliyor,,

★ Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim üyesi Doç. Dr. Ergil, dışarıdan çizilen savunma politikasının ötesine geçme yerine, bu sınırları zorlamayı amaçladığını kaydetti ve NATO yardımlarının karşılıksız olmadığını belirtti.

ANKARA (ANKA)

Türkiye'nin savunma alanında, özel jeopolitik durumundan kaynaklanan önemli bir siyasal koza sahip olduğu, ancak hükümetlerin bu siyasal kozu gereğince

(Devamı Sa. 7. Sü. 8'de)

AYRINTILI OLARAK WALDHEIM'E VERİLECEK ÖNERİLER, DAHA ÖNCE CARTER VE KARAMANLİS'E SUNULDU

Türkiye'nin Kıbrıs önerileri arasında ABD'nin planı da yeralıyor

KIBRIS MEKTUBU

HÜKÜMET BUNALIMI

YAZISI YEDİNCİ SAYFADA

★ Türkiye, Kıbrıs'la ilgili çeşitli önerilerden birine kesinlik kazandırarak, Mayıs ayındaki NATO zirvesinin onayına sunmak istiyor.

★ ABD'nin Kıbrıs sorununun emperyalist çıkarlar doğrultusunda çözümlenmesi için Türkiye ve Yunanistan'a baskı yaptığı belirtiliyor.

HABER MERKEZİ

Türkiye'nin daha önce ABD Devlet Başkanı Carter ve Yunanistan Başbakanı Karamanlis'e verdiği ve ayrıntılı olarak Çarşamba günü Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kurt Waldheim'e sunacağı Kıbrısla ilgili öneriler arasında, ABD'nin aylarca önce önerdiği «Yeni Kıbrıs Planı» da yeralmaktadır. Waldheim'in, önerilerin kendisine

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

CTP: Çelebi Kıbrıs Türk toplumuna hakaret etmiştir!

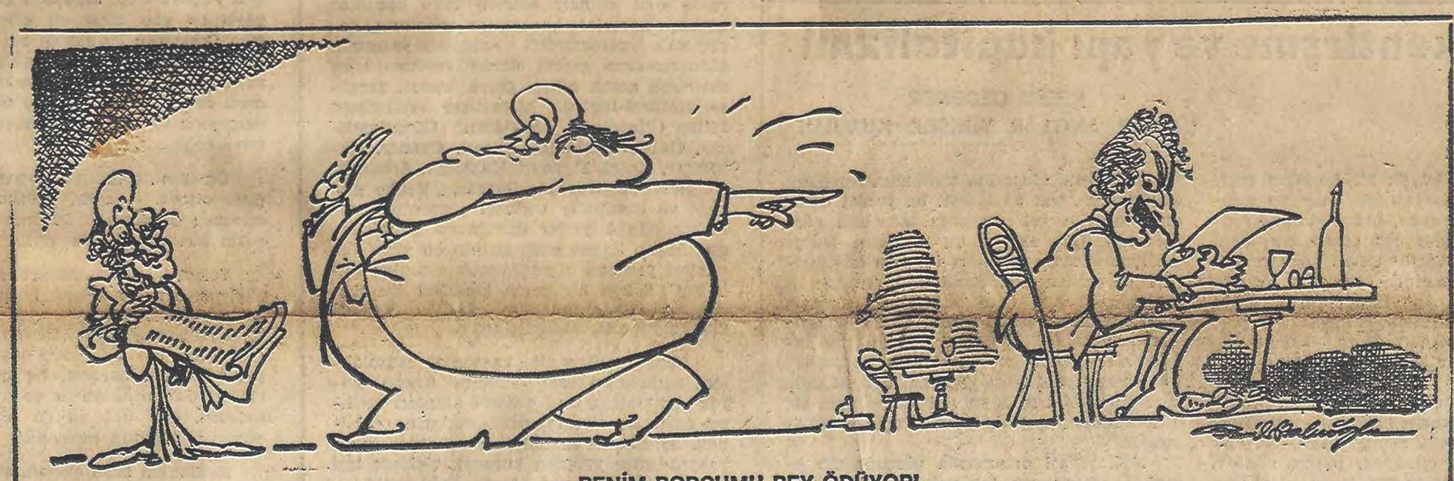
★ CTP Genel Başkanı Özker Özgür, Kontenjan Senatörü Hüsamettin Çelebi'nin **«Kıbrıs'ta Lüks Hayat»** başlıklı yazısını eleştirdi ve Çelebi'nin Kıbrıs konusunda bilgisiz olduğunu söyledi.

POLİTİKA (Özel)

KIBRIS — Kıbrıs Türk kesiminin muhalefet partilerinden olan Cumhuriyetçi Türk Partisi (CTP) Genel Başkanı Özker Özgür, Kontenjan Senatörü Hüsamettin Çelebi'nin bir İstanbul gazetesinde yazdığı ve **«Kıbrıs'ta Lüks Hayat»** başlığı taşıyan yazısını şiddetle eleştiren bir açıklamada bulunmuş, senatör ve benzerlerinin gölge etmemelerini isteyerek başka ihsan istemediklerini belirtmiştir.

Basına yazılı bir açıklamada bulunan CTP Genel Başkanı, Çelebi'nin, Kıbrıshların herşeyin olup bitmiş gibi demokrasicilik oynadığını,

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

— BENİM BORCUMU BEY ÖDÜYOR!..

Dünya Bankası Başkanı 4 projenin pazarlığı için Ankara'ya geldi

ANKARA, (İSTA)

Dünya Bankası Başkanı Mc Namara ve Dünya Bankası Heyeti dün akşam Ankara'ya gelmiştir. Dünya Bankası Başkanı Ankara'da yapacağı görüşmeler sırasında bankasının bugüne kadar Türkiye'ye vermekte olduğu kredilerin hızlandırılması ve Türkiye'nin 4 yeni projesi için istediği yeni krediler sorununu çözecektir. Öte yandan

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

ÇUK

OYSA...

Deniyor ki:
«Ambargo kalkarsa üsler açılır.»
Oysa
daha iyi bir çözüm var:
«Üsler kalkarsa Türkiye'nin kurtuluş yolu açılır.»

A.E.

Çavuşesku-Üstündağ görüşmelerinde barış ve işbirliği sorunları ele alındı

HABER MERKEZİ

Romanya Devlet Başkanı ve Komünist Partisi Genel Sekreteri Nikolae Çavuşesku, Romanya'ya resmi bir ziyarette bulunan Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreteri Mustafa Üstündağ'ın başkanlığındaki heyeti kabul etmiştir. Yapılan görüşmede, Üstündağ, Ecevit'in dostluk mesajını iletmiş, Çavuşesku ise, CHP Genel Sekreterine iyi dileklerini sunmuştur. Öte yandan heyetler arasında yapılan görüşmeler sırasında, Romanya ve Türkiye arasında geleneksel dostluk ve iyi komşuluk ilişkileri dile getirilmiş, Romanya ve Türkiye halkları arasında ilişkilerin geliştirilmesi ve Balkanlar ile Avrupa'da barış ve işbirliğinin sağlanması yolunda, Romanya Komünist Partisi ile CHP arasındaki işbirliğinin daha da yoğunlaştırılması dileğinde bulunulmuştur. **Konuya ilişkin ayrıntılı haberimiz 4 ncü sayfamızdadır.**

BELGELERLE

Tariş İplik Fabrikasında faş sl'erin ipliğini pazara çıkarıyoruz

İşkence + Haraç + İşten atma + Baskı + Terör = Faşistlerin TARİŞ'teki yöntem ve yönetimi

SÜLEYMAN COŞKUN tarafından hazırlanan ilginç dizi

Yakında **Politika**'da

Doğan Öz'ün öldürülmesinden sonra Savcı Tarkan'ın evi yakılmak istendi

★ TANİLLİ'NİN FELÇ OLMA DURUMU, OMURİLİK TEDAVİSİNE BAŞLANDIĞI ZAMAN BELİRLENECEK.

★ RİZE BÜYÜK ÜLKÜ DERNEĞİ'NDE YAPILAN ARAMADA İKİ TABANCA ELE GEÇİRİLDİ.

HABER MERKEZİ

Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesinden sonra önceki gün Ankara Savcı Yardımcılarından birinin evi yakılmak istenmiştir. Bu arada önceki gün silahlı saldırıya uğrayan Server Tanilli'nin sağlık durumunun iyiye gittiği, felç olma durumunun ise ancak omurilikle ilgili tedaviye başlandığı zaman belirleneceği öğrenilmiştir. Tanilli'nin saldırıya uğraması olayını kınamalar dün de devam etmiştir. Öte yandan Rize'de Büyük Ülkü Derneğinde yapılan bir aramada iki tabanca ele geçirilmiştir.

ANKARA

Ankara Savcı Yardımcısı Doğan Öz'ün öldürülmesinden sonra gene Ankara Cumhuriyet Savcı Yardımcılarından Tuncay Tarkan'a saldırı girişiminde bulunulmuş ve evi gazyağı dökülerek yakılmak istenmiştir. Tuncay Tarkan, İlerici Gençler Derneği ve Tüm Belediyeler Genel Hizmetlileri Birleşme ve Dayanışma Derneği üyesi Sencer Acarbaş'ın ölümü ile ilgili soruşturmayı sürdürüyordu.

Kimliği belirsiz kişiler, Savcı Yardımcısı Tarkan'ın Sıhhiye Lale sok. 15/7 numaradaki evinin kapısı önüne, gazete kağıtları yığmışlar, bunların üzerine gazyağı dökmüşler ve ateşlemişlerdir. Ortalığı dumanların kaplaması üzerine yetişen apartman sakinleri, yangın büyümeden, alev alan kapıyı söndürmüşlerdir. Olay sırasında Savcı Yardımcısı Tarkan'ın izinli olduğu ve evde bulunmadığı saptanmıştır.

Olaya Ankara Cumhuriyet Savcılığı el koymuş ve Tarkan'ın evini yakmak isteyenlerin aranmasına başlanmıştır.

Doçent Server Tanilli'ye yapılan silahlı saldırıyı kınamalar dün de devam etmiş ve TÜMAS, Barış Derneği, TÜMÖD ve TRT-DER basına birer açıklama yaparak, «bu ve benzeri saldırıların son bulması için faşist yuvaların dağıtılması gereği» vurgulanmıştır.

TÜMAS GENEL YÖNETİM KURULU'NUN AÇIKLAMASI

8 Nisan'da Bursa'da toplanan TÜMAS Genel Yönetim Kurulu bir bildiri yayınlayarak Server Tanilli'ye yapılan saldırıyı kınamış, hükümetin tarafsızlık politikasının faşistlerin işine yaradığını belirterek, faşist yuvaların kapatılmasını istemiştir.

TÜMAS Genel Yönetim Kurulu Server Tanilli ve daha önce diğer bir çok kişiye yapılan saldırıların, faşist çetelerin planlı

Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

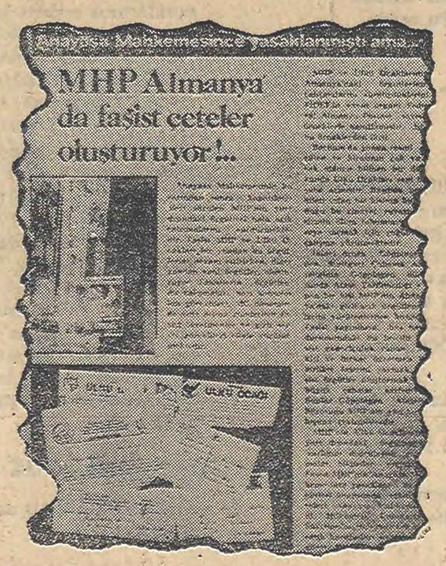
"Faşist Yuvalar Dağıtılsın" kampanyası sürüyor

İSTANBUL, (İSTA)

İstanbul'da 13 demokratik örgüt tarafından açılan ve yurdun çeşitli bölgelerindeki katılımlarla süren «MHP ve Ülkü Ocakları Kapatılsın» kampanyası için çok sayıda imza toplandığı öğrenilmiştir.

Bu arada İstanbul'un çeşitli semtlerine büyük boy duvar gazeteleri asılmıştır. Faşist yuvaların kapatılması gereğini belirten ve yukarıda fotoğrafı görülen duvar gazetelerinin çok sayıda yurttaş tarafından ilgiyle okunduğu dikkati çekmektedir.

Anayasa Mahkemesi'nin kararına rağmen MHP ve Ülkü Ocakları Almanya'da çalışmalarını sürdürmeye devam ediyor

★ İDDİALAR ARASINDA STUTGART ÇALIŞMA ATAŞELİĞİ'NİN GÖPPİNGEN BÜROSUNDA ATAŞE YARDIMCISI OLARAK ÇALIŞAN KİŞİNİN, MHP'NİN ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARINI YÜRÜTTÜĞÜ DE YER ALIYOR...

İSTANBUL (İSTA)

Anayasa Mahkemesi'nin 1977 yılında verdiği karardan sonra Parti Başkanı Türkeş tarafından kapatıldığı ileri sürülen MHP'nin yurt dışındaki örgütlenme çalışmalarına devam ettiği, Stutgart Çalışma Ataşeliği'nin Göppingen Bürosunda Ataşe Yardımcılığı yapan kişinin de bu örgütlenmeye yardımcı olduğu ileri sürülmektedir.

15 günde bir çıkan İlerici Yurtsever Gençlik Gazetesi'nin, Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu (FİDEF) yayın organı **«Federal Almanya Postası»**nın yayınına dayanarak verdiği habere göre, Anayasa Mahkemesi'nin kapatma istemine rağmen MHP ve Ülkü Ocaklarının yurt dışındaki şube ve temsilciliklerini kapatmayarak çalışmalarına devam etmektedir. MHP ve Ülkü Ocaklarının Almanya'daki örgütlenmelerine MC döneminde atanan Konsolosluk görevlileri ve öğretmenler yardım etmektedir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Avrupa'nın bu arada Federal Almanya'nın çeşitli bölgelerinde MHP örgütlenmesinin ve faaliyetlerinin devam ettiği belirtiliyor.

MİMAR SİNAN'I ANARKEN...

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi ölümünün 390. yılında, 9 Nisan Mimar Sinan'ı anma günü dolayısıyla, Tarihi Doğal Çevrenin, Yeşil Alanların, Kıyıların Korunması ve Toplum Yararına Düzenlenmesi için bir kampanya açmış ve bu anlamda, altında ülkemizin de imzasının bulunduğu Helsinki Kararlarının hayata geçirilmesi için bir savaşımın zorunluluğunu vurgulamıştır. Aralarında yedi Mühendis Mimar Odası'nın, İTÜ, İDGSA, İDMM, gibi yüksek öğrenim kurumlarının ve Görsel Sanatçılar Derneği'nin de bulunduğu 13 kuruluş bir afiş hazırlayarak yığınsal bir kampanya açmışlardır.

Mimarlar Odası İstanbul Şubesi, Mimar Sinan Günü dolayısıyla konferanslı, sergili, filmli, basın toplantılı, gezili bir hafta düzenlemiştir.

Mimar Sinan'ı Anma Haftası dolayısıyla sütunlarımızı kampanya ile ilgili yazılara ayırıyoruz.

Tarihi ve Doğasal çevre korunmalı, toplum yararına düzenlenmelidir

Hasan ÇAKIR
MİMARLAR ODASI İST. ŞB. BAŞKANI

Çok sayıda insanın ölümüne yol açacak kadar kirli bir hava, içinde hiçbir canlının barınamıyacağı kadar kirli denizler, nehirler, şehirlerde azalan yeşil alanlar, toplumsal kullanıma kapanan kıyılar, yok edilen tarihi değerler, artan gürültü. Özellikle kapitalist ülkelerin büyük şehirlerinde görülen bu felaketler insan sağlığını tehdit etmekte, insan hayatını kötüleştirmektedir.

Uluslararası boyutlara varan çevre meseleleri için birçok toplantı yapılmakta, uluslararası kararlar alınmaktadır. Nükleer artıkların tehdidi karşısında nükleer denemelerin kısıtlanması bu yönde atılmış ilk önemli adım sayılabilir. Çevre kirlenmesinin uluslararası boyutlara varması üzerine 1972 senesinde Birleşmiş Milletler eliyle Stockholm'de İnsan Çevresi Konferansı düzenlenmiş ve bu toplantıda çevre kirlenmesine karşı uluslararası öneriler belirlenmiştir.

1973 Eylül ayında toplanan 4. Balkan Ülkeleri Konferansı da günümüzdeki kentsel gelişmeyi ve mevcut kentsel mimari değerlerin korunmasını konu almıştır. Avrupa Konseyi 1975 yılını «Avrupa Mimari Miras Yılı» olarak ilan etmiştir.

1975 yılında Helsinki'de toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansının Sonuç Belgesi'nin «Ekonomi, Bilim ve Teknoloji ve Çevre Alanlarında İşbirliği» başlıklı bölümünün «Çevre» başlıklı 5. bölümünde şöyle denmektedir.

«Katılan devletler, bugünün ve geleceğin kuşaklarının çıkarına çevrenin korunması ve iyileştirilmesi ile doğanın korunmasının, kaynakların rasyonel kullanılmasının, halkların gönenci ve bütün ülkelerin ekonomik kalkınmaları için büyük çapta önemli görevlerden biri olduğunu ve birçok çevre sorununun özellikle Avrupa'da yalnız sıkı bir uluslararası işbirliği yolu ile etkili bir biçimde çözümlenebileceğini» açıklamışlardır.

Helsinki Konferansı'nın kararlarından sonra Akdeniz'in dünyanın en kirli denizlerinden biri haline gelmesi üzerine 1976 ve 1977 yıllarında Akdeniz ülkelerinin katılmasıyla yapılan toplantılarda Akdeniz'in korunması için alınabilecek önlemler tartışılmış ve uygulama kararlar alınmıştır.

Ülkemizde de büyük boyutlara ulaşan çevre kirlenmesi (su, hava ve karaların kirletilmesi), tarihi ve doğasal çevrenin yok edilmesine karşı etkin bir savaşımı zorunlu kılmaktadır. Bu anlamda:

1 — Ülkemizin de imzaladığı 1975 yılında Helsinki'de yapılan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sonuç Belgesi, Hava ve suların kirletilmesinin denetimi, deniz çevresinin korunması, doğanın korunması, insan yerleşme alanlarının çevre koşullarının iyileştirilmesi konularında yasal ve yönetsel önlemler alınması için girişimlerde bulunulmasını önermektedir. Bu öneriler doğrultusunda gerekli girişimler yapılmalıdır.

2 — Tarihi ve doğasal çevrenin korunması ve toplum yararına düzenlenmesi kalkınma planları düzeyinde ele alınmalıdır.

Ülke ölçüsünde kültür ve doğa varlığı tesbit edilmeli, belgelenmeli, korunması ve düzenlenmesi bir yasal sisteme bağlanmalıdır.

Şehirsel hayatın düzenlenmesi ve planlanmasında demokratik ve mesleki kitle örgütleri, bilim, araştırma ve öğretim kurumları da söz sahibi olmalıdır.

3 — Tarihi ve doğasal çevrenin korunması ve düzenlenmesi teşvik edilmeli, yasalar ve yönetmelikler teşvik edici yönde geliştirilmelidir.

— Devlet mülkiyetindeki yerlerin ve yapıların yağması ve yok edilmesi önlenmeli, bu yer ve yapıların toplum yararına düzenlenmesi ve bakımı için gerekli yatırımlar yapılmalıdır.

— Özel mülk olan ve korunması gereken binalar için teşvik edici imar şartları geliştirilmeli ve ihtiyacı olana kredi verilmelidir.

4 — Tarihi çevreyi koruma, çevre düzenlemesi imar planlarında ele alınmalıdır.

Müze koruma değil, toplum ihtiyaçlarına uyumlandırarak koruma yapılmalıdır.

Korunması planlanan eski meydanlar, binalar, kültür merkezleri, kütüphane, müze, araştırma merkezi, konferans, tiyatro, konser salonu, kreş, okul, öğrenci yurdu halk kuruluşları binaları, dinlenme yerleri v.b. sosyal, kültürel ihtiyaçlara uyumlandırılabilir.

Eski şehir merkezlerinde yerleşik sanayi, planlı bir şekilde şehir dışına yerleştirilmeli, yerlerine park, çocuk bahçeleri, dinlenme alanları düzenlenmelidir.

5 — İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra içine sokulduğumuz askeri anlaşmalar toplumumuza ağır maddi manevi yükler bindirmiştir. Bu anlaşmalar çerçevesinde yapılan milyarlarca liralık masrafa son verilmeli, oradan yapılacak tasarruflar tarihi ve doğasal çevrenin korunmasına ve toplum yararına düzenlenmesine harcanmalıdır.

Yanlış kentleşme ve yapı kapitalizmi

BESİM ÇEÇENER
(MİMAR ANITLAR YÜKSEK KURULU)

Son yıllarda büyük bir bunalım geçiren siyasi hayatımıza rağmen güncelliğini koruyan, hatta giderek toplumun ilgisini daha çok çeken bir konu var. Doğal ve Tarihi Çevre korunması.

Enflasyonun bunaltıcı baskısı altında ezilen toplumun, can kaygusuna düştüğü bu günlerde, doğanın korunması veya çevre kirlenmesi ile ilgilenme, acaba daha büyük dertlerden bir kaçış, bir unutma istemi mi?

Sanmam. Aksine, bir protestodur bence doğa ve kültür değerlerine sahip çıkış. Toplumun moral ve fizik sağlığı bahasına, birkaç spekülatörün çıkarına, peşkeş çekilen kent toprakları yağmasına karşı çıkan her ses, bir yerde, toplumun kendi haklarını savunmasıdır. Bu ses batılı örneklerine göre çok cılız da olsa iyi bir başlangıçtır.

En son, insanı sanayinin en değersiz bir aracı olarak gören sanayileşme politikasına bir uyarıdır kentlere sahip çıkmak.

Oysa, bunca sömürgen ortamda, plansız, ve programsız olarak yürütülen sanayileşme çabalarımızın, kurulan fabrikaların milli servete yaptığı katkı yanında, tarım alanında veya kentleşmede yarattığı zarar hesap edilmemektedir.

Özellikle büyük kentlerin çevresinde oluşan sanayinin, başka bir ekonomik hareketliliğin oluşturduğu eski kenti ne ölçüde olumsuz etkilediğini son yıllarda hep birlikte yaşamaktayız. Büyük bir hırsla yıkılan ve yenilenen eski kentlerimizin bu yeni sağlıksız oluşumu, toplumun tepkisini doğururken, çok az kimse, bu yanlış tutumun milli servette yaptığı tahribatı görmektedir. Çok az kişi bu tutumun, aslında, sanayileşme çabaları ile ters düştüğünün bilincindedir. Sanayinin en önemli öğelerinden biri olan kapitalin gereksiz yerlere yatırılmasının kalkınmayı engelleyen bir etken olduğu açıktır. Büyük bir savurganlık içinde mevcut yapı kapitalini yok ederek yenilerini yapmak, her yıl milyarlarca liralık milli serveti yok etmek, bir o kadar alt yapıyı kullanılmaz hale getirmektir.

XX. yüzyıl ortamında ulusumuzun esenliğe çıkmasının tek yolu, büyük sıkıntılar bahasına da olsa, her alanda savurganlıktan vazgeçilmesidir. Özellikle yapı sektöründe her yıl yok ettiğimiz milyarlarca liralık mevcut yapı ve alt yapı kapitaline sahip çıkmak zorundayız. Yıllardır uygulanan yık-yap sistemini terk edip yapı kapitalini korumaya yönelik fiziki planlar oluşturma zamanı gelmiştir. Toplumun sağlıklı gelişiminin göstergesi olan kentleşmenin, gelecekte, o toplumun başına bela olmaması, hükümetlerin sorunu bu günden bir devlet sorunu olarak ele almasına ve gene devletin öncülüğü ile çözümlemesine bağlıdır.

Doğal ve Tarihi Çevre korumasının ise, ancak bu genel çerçeve içinde ele alınması halinde çözümlenmesi olasılığı vardır.

Sosyalist ülkelerde mimari mirasın korunması

UFUK YILMAZ
(ÖĞRETİM GÖREVLİSİ)

Günümüzde, kültürel değerlerin korunması, geçmiş toplumsal yaşantıların somut belgelerinin tarihsel kent parçalarının gelecek nesillere aktarılması anlayışını, en olumlu örnek ve biçimlerde gerçekleştiren ülkelerin başında Sosyalist ülkeler gelmektedir.

Toplum yararı, kültürel yapı anlayışı olarak, bilimsel dünya görüşü ile donatılan ve karar verip onları uygulayabilme olanakları alabildiğine geniş sosyalist ülkeler her alanda olduğu gibi «koruma» alanında da dünyaya örnek olmaktadır. Hatta bu anlayışla donatılmış kapitalist ülkelerin sosyalist-komünist belediye yönetimleri dahi bu örneklere katkıda bulunmaktadır.

Bir gazete yazısının sınırlı kapsamında tüm dünya sosyalist sistemine değinilemeyeceği kaygısıyla biz kendimize bir gösterge olarak komşumuz Bulgaristan'daki «tarihsel çevreyi koruma» ile sınırlandıracağız.

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, mimari ve kültürel mirasına bilinçli ve planlı bir düzenleme ile sahip çıkan ve başarılı sonuçlar alan bir ülkedir. Çeşitli dönemlerde farklı üretim biçimleri ve bunların belirlediği siyasal koşullarla oluşan farkla fiziksel çevreler, ekonomik politik ve kültürel gelişmelerin etkisi ile değişmelere uğramıştır. İkinci Dünya Savaşı sonralarında sosyalist toplumu kurma aşamasına gelen Bulgaristan, Kültür Bakanlığı'na bağlı Eski Eserleri Koruma Enstitüsü olarak kurulan bir kurumu düzenleme, planlama ve uygulama olanaklarıyla donatmıştır. Mülkiyetin topluma ait oluşu, gerek kent planlama gerekse koruma sorunlarında uygulamalara büyük kolaylıklar getirmiş, koruma farklı ölçeklerde ele alınan çevre düzeni ve imar planları yoluyla öncelikle ele alınmış, büyük bir tesbit ve envanter çalışması zengin arşivlerde toplanmıştır.

Doğaldır ki tüm bu çalışmalar, topluma egemen olan sosyo-kültürel bir inanç ve anlayışın var olması temeline dayanmaktadır. Beş yüzyıl süren Osmanlı egemenliği süresince oluşan Osmanlı kültürünün, Türklerin yanısıra tüm diğer Balkan halklarının alt kültürlerini de içeren bir sentez olduğu ve tarihsel mirasın bu bölümünün, salt egemen ulusun değil tüm halkların ortak mirası olduğunun bilincindedir, toplum.

Ülkemizde günden güne yok edilmekte olan, dünyanın en gelişmiş konut kültürlerinden birinin örnekleri, Bulgaristan'da büyük bir titizlikle mahalle ölçeklerinde korunmuş, onarımları yapılmış, onarılamayacak kadar kötü durumda olanlar aynen eski yapım teknikleri ile yeniden inşa edilmişlerdir.

İmar planları içinde, gerek cami, han, köprü, ve benzeri resmi mimari eserler gerekse sivil mimari eserleri olan konutlar koruma kararları kapsamına sokulmuş, korumanın gerektirdiği «değişen yaşamını sürdürme»nin gereği olarak yeniden işlev verilerek gerek müze, gerek konut, gerekse kültürel-turistik hizmetlere verilmiştir. Filibe (Plovdiv), Avratalan (Koprivştitsa), Gabrova, Melnik, Silven, Gradez, Katunişte, Kotel, Tırnovo, Kazanlık, Arbanassa, Nessebar Rusçuk, Burgaz, Veliko gibi kent ve kasabalar tarihsel çevrenin özenle korunduğu yerler durumuna gelmişlerdir. Ahşap konut mimarisinin en güzel örnekleri yeniden düzenlenerek oturulur hale getirilirken bir kısım konutlar ise otel, pansiyon, lokanta, klüp, sendika merkezi olarak yaşama katılmışlardır.

İmar planları ile, kasabalar istimlaklere açılmadan eski biçimine uygun olarak yenilenmiş, yeni gelişme alanları tarihsel çevrenin elverdiğince uzaklarına çekilmiş, korunacak mahalle ve sokaklar sakin yaşantılarını yeniden kuracak biçimde işçi ve emekçilere konut olarak verilmiştir.

Benzer tutumları yakın komşularımız Romanya ve Yugoslavya gibi sosyalist balkan ülkelerinde izlemekteyiz. Yine benzer bir yaklaşım deneyimi 30 yıldır Komünist Partinin belediye yönetiminde olduğu İtalya'nın Bolonya kentinde görmekteyiz: tarihsel kent merkezinde yer alan konut bölgesi tümüyle yenilenerek kentin işçi ve memur çalışanlarının barınma gereksinmesine açılmıştır.

Korumanın bir «burjuva fantazisi» olmadığını, bunun ancak gelişmiş ülkelerin «şoven» duygularını gideren pahalı bir lüks olmadığını, tersine bunun bir toplumsal ve kültürel gerekseme, tarihsel bir sorumluluk olduğunu vurgulayan çarpıcı örnekler vermektedir Sosyalist ülkeler.

Politika'DAN MEKTUP

Politika okurlarıyla bir bütündür

Son günlerde sayfalarımızı adeta «ilan»lar istila etti. Bir gazetede, bu durum, yazı işleri ile müessese arasında farklı değerlendirilir. Müessese müdürlüğü memnundur, çünkü «ilan», gelir demektir. Yazışleri hoşnut değildir, çünkü kullanacağı haberler kısıtlanmakta, habere ayıracağı yerler daralmaktadır. Dolayısıyla, yazışleri ile müessese arasında tatlı bir çekişmedir gider.

Bizim son günlerdeki durumumuz da böyle sevgili okurlarımız. İlanların bolluğu, yazı işlerini, haber değerlendirme merkezimizi çok daha yoğun bir çalışma içine sürüklüyor, gelen haberlerin özünü kaçırmadan, okurlarımıza özetleyerek verebilmek, tüm yazı işlerinin en başta gelen çabasını oluşturuyor.

Sanırız bu durum 23'üne kadar böyle sürecek. Aslında, ilanların bu ayın 6'sıyla 23'ü arasında böyle bollaşması, yazışleri ile müessese arasında yapılan ortak bir toplantıdan sonra kararlaştırıldı. Çünkü 1 Mayıs geliyor. Uluslararası önemi olan böylesi tarihsel bir günü, okurlarımıza daha iyi aktarabilmek, bugüne hazırlanan yüzbinlerin bu hazırlıklarını sizlere iletebilmek, diğer ülkelerden sizleri haberli kılabilmek, yani kısaca, 1 Mayısı, en iyi Politika'da izlemenizi sağlamak istedik.

Böyle bir isteği gerçekleştirmek ise, daha bir sürü çabanın yanısıra, 8 sayfalık bir gazetede böyle bir görev için gereken yeri belirlemekle mümkündü. Ve eğer 1 Mayıs'a 1 hafta kala ilanlarla yer kaybetmemek mümkün olursa, bu isteği gerçekleştirebilirdik. Böyle yaptık. İlanlar, şimdi bollaştı. 23'ünden sonra ise çok azalacak. Kazandığımız yeri ise, özgün haberlerimize, 1 Mayıs'a ayırma olanağına kavuşacağız.

Bu ileriye yönelik programlamaya rağmen, bunun yazışlerince bilinmesine rağmen, gene de, yazışleri, durumdan yakınıyor. Nasıl yakınmasın ki? İstihbarat kadrolarımızın elde ettiği, gönüllü muhabirlerimizce gönderilen nice haber, elimizde olan nice dizi ve makale, sayfalara giremiyor. Yalnızca Dış Haberler Servisimizde Nikaragua, Çin, Portekiz, Sri Lanka, ve Hindistan'la ilgili önemli bilgileri içeren yazılar henüz bekliyor. Demokratik Örgütler'den gelen pek çok haber de öyle. Ayrıca Tariş İplik Fabrikasında, faşistlerin ipliğini pazara çıkaran, belgesel bir yazı dizisi var elimizde. Arkadaşımız Süleyman Coşkun'un hazırladığı bu diziyi artık fazla gecikmeden önümüzdeki günlerde sizlere sunmak istiyoruz. 160 milyon emekçiyi birleştiren ve dünyanın en büyük uluslararası demokratik işçi örgütü olan Dünya Sendikalar Federasyonu ile ilgili bir dizimizin durumu da diğerlerinden farklı değil...

Örnekleri, gerçekten, çoğaltabiliriz ama demek istediğimiz ortada. Koşullar, Politika'nın 8 sayfalık hacmini aşmasını gerektiriyor. Düşüncelerimiz, planlarımız da bu nokta üzerinde yoğunlaşıyor.

Yalnız, bu nokta üzerinde, siz değerli okurlarımızın da fikirlerini almak istiyoruz. Politika gelişirken, Politika etkinleşirken, Politika her yere kendini kabul ettirirken, Politika yığınları sararken, sizlerin görüşleri, eleştiri ve önerileri bizim için çok önem taşıyor. Her zaman belirttik, tekrardan kaçınmıyoruz, bir gazete okurlarıyla bir bütündür, okurlarıyla vardır ya da yoktur. Bu açıdan, hepinizden, ayrı ayrı ya da birlikte, mektuplarınızı rica ediyoruz, istiyoruz, bekliyoruz.

Politika'nın satış miktarı, sağlıklı, yükselen bir grafik çiziyor. Artış durumunun sağlıklı olduğunu, Satış Servisi Müdürümüz söylüyor. Elbet doğrudur. Ne var ki, bir çok bölgede sebepsiz bir durgunluğun varlığı da açıkça gözleniyor. Zonguldak, Trabzon, Beşikdüzü, Gaziantep, Van, Diyarbakır, Denizli, hatta İzmir, böylesi bölgelere örnektir. Edirne'de, Balıkesir'de, Adana'da, Mersin ve Tarsus'ta, Ordu, Sinop ve Samsun'da, Sarıgöl, Salihli, Akhisar ve Söke'de, Kars, Artvin, Ağrı, Araklı, Boyabat, Erzincan ve Tirebolu'da ise istenilen miktarlara henüz ulaşılamadığını da söylemek gerek. Batman, Siverek, Nizip, Nusaybin, Siirt, Silvan, Lica ve Viranşehir'de de durum böyledir.

Hepimiz, daha yığınsal daha etkin bir Politika için çabaları birleştireceğimiz inancıyla, başarılı, sağlıklı bir hafta diliyoruz.

Dostça Selamlarımızla

NATO kafa NATO ambargo...

sağcı basından seçmeler

Geçtiğimiz haftanın en önemli olayı şüphesiz ki, ambargonun ABD Temsilciler Meclisi'nde görüşülmesi idi.. Sağcı kalem erbapları efendileri darılmasın diye bu konu üzerine pek gidemediler veya «kimileri» gibi, kendi taraflarına yonttular. Kimisi, kalkmıştı dedi, kimisi, «asıl ambargoyu hükümet koydu» dedi ve konuyu geçiştirmek istedi. Bu arada, NATO'nun 29. Kuruluş Yıldönümünü kutlayanlar oldu.

Boşuna zahmet

ABD Temsilciler Meclisi Uluslararası İlişkiler Komisyonunda Türkiye'ye uygulanan silah ambargosunun kaldırılması için Carter yönetiminin önde gelen isimleri, dil döküyor. Cyrus Vance'inden, Solarz'ına kadar bir sürü ABD'li etkili ve yetkili, Ankara'nın pis havasında hasta olmayı göze alıp zamanının bir çoğunu bu kentte harcamaya hasrederken, bir de okuyoruz ki, «Ambargo esasen fiili olarak Demirel zamanında ortadan kaldırılmış».

Gel de şaşma.

Hani, sağın «ufak tefek»lerinden biri kaleme alsa bu lafı, «Hadi canım sende» deyip geç. Ama, bu lafı eden Tercüman'ın Genel Yayın Müdürü ve köşe yazarı Güneri Civaoğlu..

«— Ne olmuş yani» demeyin şimdi. Adam, büyük sermayenin, ABD'de yetiştirdiği, «çok kıymetli», «az bulunur Hint kumaşı» misali kıymetli bir uzman.

O yüzden soru falan sormadan, hep birlikte okuyalım, «yüksek fikirleri»ni:

> «Zaman içinde bu çok onur kırıcı ve dostluk ilişkilerinde yeri olmayan durum giderildi. Devrin Başbakanı Süleyman Demirel, devrin Başkanı Ford ile 1975 Mayıs'ında Brüksel'de görüştükten sonra, depolardaki askeri araç-gereç ve alıkonan uçaklarımız serbest bırakılmıştı. Demirel ve Ford 75 Ağustos'unda Helsinki'de biraraya geldikten sonra ise ambargodaki düğümlerden biri daha çözümlendi... Türkiye parasını kendi kaynaklarından karşılamak şartıyla, ABD'den her türlü askeri araç ve gereci alabilecekti..
>
> 77 yılı Mayıs'ında Londra'da Demirel, yeni ABD Başkanı Carter ile uzunca süren bir görüşme yaptı. Bu görüşmeden sonra Türkiye'ye 175 milyon dolar FMS (Foreign Military Sales) Kredisi ile 50 milyon dolar da hibe şeklinde askeri yardım sağlanmıştı. Türkiye Üçlü Koalisyon döneminde Kasım ayından başlayarak bu 175 milyon dolar krediyi bütünüyle kullanmış bulunmaktadır. 50 milyon dolar hibe şeklinde yardım ise «Kıbrıs'ta çözüme doğru gelişmeler» şartına bağlanmıştı, kullanılamamıştı. Yani 1978 Nisan'ı başında ambargo fiili olarak zaten büyük ölçüde kalkmıştı..»

Civaoğlu'na inat yazıyor...

Güneri Civaoğlu, «ABD ambargosu büyük ölçüde fiili olarak ortadan kalkmıştır zaten» diyor, diyor amma, sen gel de bunu ayni gazetede kalem oynatan Ergun Göze'ye anlat. Gerçi, bu «aile» meselesidir, burada yazmak biraz dedikodu olacak ama, «aile» arasında ambargo yüzünden bir kavga çıkmadan duyuralım belki okuyucularımız buna bir çare bulurlar dedik...

Bizi çaresizliğe iten ve yardımınızı istememize neden olan Ergun Göze'nin yazdıkları şöyle:

> **ABD ambargosunun değişeceği, kalkacağı haberleri geliyor. Ne şekilde olursa olsun memleketimizin nefes alması için bir şeyler mutlaka lazım. Nasıl ve ne zaman kalkacağını bekleyerek CHP'nin ambargolarına dönelim.**

Komandosu, Maocusu...

29. kuruluş yıldönümü nedeniyle, emperyalizmin bu saldırı örgütüne sağcı kalem erbapları epey övgü düzdüler. Bu saldırı örgütü için, «dünyayı ne belalardan» kurtardı demek yüzsüzlüğünü gösterdiler. «Ülkücü» faşistler, dünyanın çeşitli ülkelerinde kurulu bulunan üslerden kaynaklanan «NATO» imzalı, faşist darbe ve saldırılar nedeniyle bu örgüte, sebebi hayatları olduğu için açıkça sahip çıktılar. Sadece «ülkücü» faşistler sahip çıkmadı tabii ki NATO'ya, «Maocu» bozkurtların yayın organı da bu furyada yerini boş bırakmadı.

Aydınlık, NATO ile ilgili yazı dizisinin bir bölümünde şunları yazdı:

> **«NATO, dün olduğu gibi bugün de emperyalist bir paktır. Fakat aynı zamanda esas saldırgan emperyaliste karşı koyan bir paktır.»**

Bülbülün Çilesi

Cinayet, silahlı saldırı, bombalama olaylarından tutuklanan tosuncuklar «idmansızlıklarından» olsa gerek, ifade verirken «bülbül kesilmeleri»ne kılıf bulmak için ortaya attıkları işkence iddialarına, faşist hareketin liderlerini ve basınını inandırmış olacaklar ki, bu konu çok yazılıp çizilmeye başlandı.

Tosuncuklar kıyameti koparır, faşist hareketin liderleri demeç üstüne demeç verir de Rauf Tamer durur mu? O da öyle «korkunç» işkence iddialarından söz edecek ki, «büyük» yazarlığı kanıtlansın. Rauf'un, «Bağırsakları dökülene kadar dövülen» tosuncuklara yapılan «hayali» işkenceler hakkında yazdıkları şöyle:

> **«Mesela, Konya'da, Necati Yüzüak adlı genç, falakaya yatırılmış, İnebolu'da Ali Gürsoy, Tarık Uzunmehmetoğlu ve Mustafa Ayanoğlu adlı gençler, bağırsakları dışarı çıkana kadar dövülmüş, tırnakları sökülmüş, Ankara'da ise Ali Arnık adlı gencimizin tenasül uzvuna elektrik verilmiş.»**

kısa haberler

MOSKOVA

Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in geçtiğimiz 28 Mart günü başlayan ve Sibirya ile Sovyetler Birliği'nin uzak doğudaki topraklarını kapsayan gezisi dün sona ermiştir.

Brejnev'in Moskova'ya dönmek üzere Vladivostok'tan uçakla hareket ettiği belirtilmekte, aynı uçakta Savunma Bakanı Maraşal Ustinov ile Komünist Partisinin MK üyesi Leonid Zamiatin'in ve Deniz Kuvvetleri Başkomutanı Amiral Serge Gorşkof'un bulundukları kaydedilmektedir.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Genel Müdürü Edouard Saouma, Namibya'yı terk eden göçmenlere yardım yapılması amacı ile SWAPO'ya 711 bin dolar tahsis edilmesi kararını onaylamıştır. Güney Batı Afrika Halkları Örgütü Swapo, bir süre önce FAO'ya başvurarak, Namibya'dan (Güney-batı Afrika) ayrılarak Angola'ya göç edenlerin sayısının 20 bin kadar olduğunu ve bunların gereksinimlerinin karşılanması için kendisine yardım edilmesini istemişti. FAO'da da, Namibya'yı işgal altında bulunduran ırkçı Güney Afrika'nın baskısından kaçan halka yardım edilmesi için SWAPO'ya para tahsis etmiştir.

FAO, bundan önce de yine SWAPO'nun başvurusu üzerine, aynı amaçla geçen Eylül ayında SWAPO'ya 314 bin dolar ayırmıştı.

HANOİ

Vietnam Haber Ajansı'nın bildirdiğine göre, kamboçya Vietnam'a karşı giriştiği silahlı kışkırtmaları sürdürmektedir. Vietnam Haber Ajansı, Kamboçya topların 23 Mart - 6 Nisan arasında sürekli olarak Vietnamı top ateşine tuttuğunu bildirmiştir. Top ateşi nedeni ile halk arasında can kaybı olduğu belirtilmektedir.

Kamboçya askerlerinin aynı süre içinde bir çok kez Vietnam sınır bölgelerine saldırdığı da haber verilmektedir.

CALİFORNİA

ABD'nin, Satürn gezegenine gitmek üzere uzaya fırlattığı Voyage-2 uzay aracında bazı teknik arızalar ortaya çıkmıştır. Californiya'daki Houston uzay üssünden yapılan açıklamaya göre, Satürn'e doğru yol almakta olan Voyage-2'nin alıcılarından birinin çalışmadığı, yedek alıcılardan bir tanesinin ise daha arızalandığını, bu nedenle de yapılan uzay çalışmasının başarısızlıkla sonuçlanabileceği bildirilmiştir.

HAVANA

Küba, İngiltere'nin, Afrika devletlerinin içişlerine karışmaması ve askeri müdahalelerde bulunmaması yolundaki iddialarının sert tepkiyle protesto etmiştir.

Havana radyosunda yayınlanan hükümet bildirisinde, Owen'in sözleri şiddetle eleştirilmiş, «İngiltere Dışişleri Bakanı Owen ülkesinin yıllar boyu Afrika'da halkı sömürdüğünü ve ezdiğini unutmuş görünüyor» denilmiştir.

Kıbrıs'ta yeni darbeler planlanıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL)'in haftalık organı Demokratia gazetesi altı sütun üstüne manşet olarak verdiği haberde «Mısır komandolarının Larnaka havaalanına yaptığı baskının, İntihar Tugayları adlı yeni bir faşist yeraltı örgütünün kurulmasının ve Tel Aviv'de Gazeteci Panayotis Pashalis'in tutuklanmasının, Kıbrıs'a karşı kurulan yeni emperyalist bir komployla ilgili olduğunu ve bu komplonun 1977'de Londra'da yapılan NATO toplantısı sırasında CİA ile Batı Avrupa ülkeleri gizli servisleri tarafından hazırlandığını» belirtmiştir.

Bu haberi Bombay'da yayınlanan «Blits» adlı bir Hint gazetesine dayandıran Demokratia, «komplonun amacının Rum yönetimi Başkanı Spiros Kipriyanu dahil çeşitli Rum liderlerinin öldürülmesi ve NATO'nun istediği kişilerden yeni bir hükümet kurulması olduğunu» söylemiştir.

Hint gazetesinde çıkan bu haberin «Za Rubezyon» adlı bir Sovyet gazetesinde de yayınlandığı belirtilmektedir.

Bu arada Kıbrıs Rum Yönetimi polisi, geçen Aralık ayında Kipriyanu'nun oğlunu kaçıranların liderlerinden Pevtidis'in tutuklandığını açıklamıştır.

BM Güvenlik Konseyi bugün toplanıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin, Ortadoğu ile ilgili kararların denetlenmesi için bugün toplanacağı bildirilmiştir. BM Temsilcisinin yaptığı açıklamaya göre, BM Güvenlik Konseyi, İsrail'in Lübnan topraklarından hemen çekilmesini öngören kararın uygulanıp uygulanmadığını görüşmek üzere bugün yeniden toplana caktır.

İSRAİLLİLER GÜNEY LÜBNAN'DA FİLİSTİNLİ İKİ GAZETECİYİ ÖLDÜRMÜŞLER

Filistin Haber Ajansı «Vefa» İsrail'in Güney Lübnan'a yaptığı saldırısı sırasında Filistinli iki gazetecinin öldürüldüğünü ileri sürmüştür. Vefa Ajansı, Filistinli iki gazetecinin Güney Lübnan'daki Bint Gebel yakınlarında bombayla yaralandıklarını, daha sonra İsraillilerin eline geçtiklerini ve öldürüldüklerini söylemiştir.

EL AHRAM ABD'NİN YENİ GİRİŞİMLERİ OLACAĞINI SÖYLÜYOR

Kahire'de yayınlanmakta olan El Ahram Gazetesi, ABD'nin Ortadoğu Bölgesinde yeni girişimlerde bulunacağını yazmıştır. El Ahram, önümüzdeki günlerde Ortadoğu'da bu yönde yoğun bir diplomatik trafik olacağını söylemiştir.

RİYAD İSRAİL'E KARŞI ZOR KULLANILMASI GEREKTİĞİNİ SÖYLEDİ

Bu arada bir Arap zirve toplantısının yapılmasını sağlamak amacı ile Arap üleri başkentlerinde bir gezi ye çıkan Arap Birliği Genel Sekreteri Mahmud Riyad, İsrail'in Güney Lübnan'dan veya 1967 yılında işgal ettiği Arap topraklarından zor gör medikçe çekilmeyeceğini söylemiştir.

Rodezya'da geniş bir toplantı planlanıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Zimbabwe Yurtsever Cephesi liderleri Nkomo ve Mugabe'nin bir kaç gün içinde ABD Dışişleri Bakanı Vance ve İngiltere Dışişleri Bakanı Owen ile ortak bir toplantı yapacakları açıklanmıştır. Tanzanya'da yapılacağı bildirilen toplantının ön hazırlıkları için ABD ve İngiltere'den birer temsilcinin Afrika'ya giderek Nkomo ve Mugabe ile görüştüğü belirtilmiştir.

İngiltere ve ABD temsilcilerinin Yurtsever Cephe liderleri ile görüştükten sonra Salizbury'ye geçerek ırkçı Başbakan Smith ve üç uzlaşmacı siyah ile de görüşmüşlerdir.

Bu arada, İngiltere Dışişler Bakanı Owen'in de önceki gün ABD'nin BM temsilcisi Young ile görüşerek bu konu üzerinde durdukları haber verilmektedir. Görüşmelerin amacının Rodezya'da bütün tarafları bir araya getirecek bir toplantı yapılabilmesi olduğu açıklanmıştır.

Bilindiği gibi Yurtsever Cephe daha önce yaptığı açıklamalarda, ırkçı Smith ile görüşme yapmalarının söz konusu olamayacağını, ancak İngiltere ve ABD temsilcileri ile görüşebileceklerini belirtmişlerdi.

ALDO MORO İLE İLGİLİ HABERLER GİZLENİYOR

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kızıl Tugaylar terörist örgütünün İtalyan polisine yeni bir mektup göndererek Moro'nun bırakılması için koşullarını bildirdiği haber verilmektedir. Ancak İtalyan polisi, bu son mesaj hakında ayrıntılı bir açıklama yapmamıştır. Son gelişmelerin haberlerinin polis tarafından gizli tutulması, Kızıl Tugaylar ile polis yetkilileri arasında daha ayrıntılı bir pazarlığın başlamış olabileceği yorumlarına neden olmuştur.

Bilindiği gibi Kızıl Tugaylar, Moro'nun bırakılması için hapisteki Kızıl Tugaylar üyelerinin serbest bırakılmalarını istemekte idiler. Ancak bu son mesaj ile daha başka talepte bulunulup bulunulmadığı hakkında bir açıklama yapılmamıştır.

AET, İsrail'i kınıyor

★ **DANİMARKA'NIN AET ÜYELİĞİ PROTESTO EDİLDİ**

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Ortak Pazar ülkelerinin Başbakanlar düzeyinde yapılan toplantılarının ikinci gününde yapılan bir açıklama ile İsrail'in Lübnan saldırısı kınanmıştır. Açıklamada, İsrail'in Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu'nun kararlarına uyması ve Lübnan'dan çıkması istenmektedir. Ortak Pazar ülkelerinin toplantıya katılan yetkilileri, Güney Lübnan'daki olaylardan büyük bir endişe duyduklarını belirtmişler, İsrail'in Lübnan'ın birliğini ve toprak bütünlüğünü tanıyarak bu ülkeden çekilmesini istemişlerdir.

DANİMARKA'NIN AET ÜYELİĞİ KINANIYOR

Bu arada Danimarka'nın Ortak Pazar üyeliğini protesto etmek amacı ile, Ortak Pazar toplantısının açılmasından bir gün önce Başkent Kopenhag'da yığınsal bir gösteri yapıldığı bildirilmektedir. Gösteride yapılan konuşmalarda, Danimarka'nın AET üyeliğinin, Danimarka'ya yeni ekonomik güçlükler getirdiği ve hükümranlığını tehlikeye soktuğu söylenmiştir.

olaylar ve gerçekler
bilge dicleli

Dikizleme üsleri ve yumuşama

ABD yönetim çevrelerinde, Türkiye'ye uygulanmakta olan silah ambargosu tartışılmaya başlandı. Şimdilik tartışmalar, ambargonun neden kaldırılması gerektiği konusunda yoğunlaştı. Ambargonun kaldırılması gerekliliğine neden olarak da, Ecevit hükümetinin ülkemiz toprakları üzerindeki ABD üslerini pazarlık konusu yapması gösteriliyor.

Ülkemiz toprakları üzerindeki ABD üsleri ne yapıyor?

Sinop'daki üssün Baykonur uzay merkezini, Moskova'nın güneydoğusunu, Sovyet ordusundaki kaydırmaları, vs. iyi dikizlediği söyleniyor. Karamürsel üssünün, Marmara ve boğazlardan geçen tüm gemilerin yüklerini saptamakla yükümlü olduğu ileri sürülüyor. Karadeniz kıyısındaki radar istasyonlarının, dinleme merkezlerinin nereyi nasıl izlemek ve bütün bu bilgileri de NATO'ya nasıl aktarmakla görevli oldukları belirtiliyor.

Kısaca ve NATO çevrelerinin deyimiyle özetlendiğinde, ambargonun kaldırılmasına karşılık olarak piyasaya sürülen bu üsler, Sovyetler Birliği'ni izlemekle yükümlü casusluk merkezleridir. Bu casusluk merkezleri, aynı zamanda nükleer silahlarla donatılmıştır. Nötron bombası üretimi başlatıldığında, buraların bu insanlık dışı silahların mevzilendirilecekleri depolar olacaklarından da kimsenin kuşkusu yoktur.

ABD Dışişleri Bakanı Vance, ABD'nin çıkarları için, NATO'nun geleceği için üslerin çok önemli olduklarını söyledi. ABD Savunma Bakanı Brown, ülkemiz topraklarındaki üslerin, önemli bilgi sağlama merkezleri olarak değerlendirildiklerini, bunların yeni bir statüye kavuşturulmalarının bir «gereksinme» olduğunu açıkladı. NATO çevrelerinin, kulaklarımız, gözlerimiz, en değerli bilgi kaynaklarımız diyerek, üslerin üzerine gidiyor. Yani emperyalizm, tümüyle, ülkemizi bir casusluk merkezi, bir araç olarak kullanmaktan kaçınmadığını, kaçınmayacağını açık açık ortaya döküyor. Ama Ecevit hükümeti, buna karşın üsleri pazarlık masasına sürüyor.

Bu tavır, iyi komşuluk ilişkileriyle, barış ve yumuşama sürecini derinleştirmekle bağdaşıyor mu?

Bu soruyu buraya koymamızın bir nedeni var. Ecevit hükümeti, işbaşına geldiği ilk günlerde, özellikle de bütçe görüşmeleri sırasında sık sık, çok yönlü ilişkiler kurulmasını barışa ve uluslararası yumuşama sürecine katkıda bulunmayı amaçladığını açıklıyordu. Bu açıklamalar, tüm dünyanın dikkatini çekiyor ve böyle bir iyi niyet, olumlu karşılanıyordu.

Ama aradan geçen zaman, Ecevit hükümetinin, barıştan, NATO ile barışı anladığını, NATO'nun çözümsüzlüklerini benimsemeyi yeğlediğini ortaya koydu. Aradan geçen zaman, Ecevit hükümetinin, yumuşamadan, emperyalizmle olan ilişkileri pekiştirmeyi, buna karşılık farklı toplumsal sistemlere sahip ülkelerle dostluğu gevşetmeyi anladığını açığa çıkardı.

Evet, ABD yönetim çevrelerinde ambargo konusu tartışılıyor. ABD tekelleriyle içiçe geçmiş olan Yunan lobisi, Sovyet lobisine teşvik ediliyor. Ve Ecevit hükümeti de üsleri pazarlığa sürerek buna çanak tutuyor.

dünyada geçen hafta

Begin Güney Lübnan'ı İsrail'e katma hevesinde

İsrail siyonizmi, Güney Lübnan'ı ilhak etmek istediğini, hafta içinde BM Barış Gücü Komutanı'na verdiği «aşamalı geri çekilme planı» ile belgeledi. Plana göre, İsrail Birlikleri Lübnan'dan aşama aşama çekilecek ve Lübnan'ın stratejik yerleri İsrail Birlikleri'nin elinde kalacak: yani işgal sürecek. Bu işgal eylemlerine ve planlarına, Arap halkları ve Dünya ilerici güçleri olduğu kadar İsrail halkı da karşı çıkıyor. İsrail geçen hafta tarihinin en büyük kitle gösterisini yaşadı. 50 bin İsrailli siyonizmin saldırganlığını protesto ederek barış yapılması istedi.

İsrail sahte bir ateşkes ilan edip çeşitli Filistin yerleşim yerlerine ateş açmayı sürdürürken, FKÖ bu saldırılara kesinlikle boyun eğmeyeceğini söylüyor. FKÖ, İsrail saldırısı karşısında önce çetin bir ceviz olduğunu kanıtladı. Şimdi, İsrail Birlikleri'nin bu bölgeden çekilmesi için elinden gelen her şeyi yapıyor. Aynı amaçla BM Barış Gücü'ne yardımcı olacağını da bildirdi.

Bu arada İsrail yönetimi Ortadoğu'da kendine yardakçılar arama işine son vermedi. Sedat ile ayrı görüşmeleri sürdürmeyi de bu yüzden çok istiyor. Gerçi Weizmann'ın son Mısır gezisinden bir sonuç çıkmadı. Ama emperyalizme nasıl maşa olduğu 500 İsrail saldırısı ile iyice açığa çıkan Sedat köşeye sıkıştı ve Begin'e çatıp duruyor. Fakat İsrail ile görüşmeleri hâlâ sürdürmek ve Sina üzerinde pazarlık yapmak istediğini de hiç saklamadan açıklıyor.

NÖTRON KARARI MI, NÖTRON ŞANTAJI MI?

ABD Devlet Başkanı **Jimmy Carter**, Nötron Bombası'nın üretimini bir süre için durdurduğunu açıkladı. Ancak **Carter**, bomba üretiminin kesin olarak yasaklanması için, SALT-II Anlaşması'nın ve Viyana'da yapılan Orta Avrupa'da karşılıklı güç ve silah indirimi görüşmelerinin, emperyalizmin yararına sonuçlanmasını da şart koşuyor. Yani **Carter**'ın kararı, insanların geleceğini, adil ve kalıcı bir barışı, güvenliği ve iyi ilişkilerin geliştirilmesini hedeflemiyor, tersine, kimi silahsızlanma görüşmelerinde emperyalizm lehine bir sonuç alınmasını amaçlıyor.

Yani ABD emperyalizmi, bir yandan bombayı koz olarak kullanacak, bir yandan da herkese **«Bak işte ben kararı verdim, şimdilik erteledim»** diyecek.

Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Genel Kurulu yaklaşırken, ABD emperyalizminin bu kararı alması doğal gözüküyor. Çünkü ABD, bu toplantıda, birkaç gerici ülke ile başbaşa kalmaktan ve soyutlanmaktan korkuyor. Bu arada dünya halklarının gelişen anti-nötron kampanyasının ulaştığı boyutları biraz geriletmek, «işte kararı erteledim, daha ne istiyorsunuz» diyebilmek için, yani soluk almak için çabaladığı da ileri sürülüyor.

«CARTER'IN NÖTRON BOMBASININ YAPIMINI ERTELEME KARARI, İNSANLARIN GELECEĞİNİ, ADİL VE KALICI BİR BARIŞI, GÜVENLİĞİ VE İYİ İLİŞKİLERİN GELİŞTİRİLMESİNİ HEDEFLEMİYOR, TERSİNE, KİMİ SİLAHSIZLANMA GÖRÜŞMELERİNDE EMPERYALİZMİN LEHİNE BİR SONUÇ ALINMASINI AMAÇLIYOR.»

AET 'nin bir "Kriz Zirvesi,, daha yapıldı

Avrupa Ekonomik Topluluğu'na üye ülkeler, bir yandan birbirleri ile rekabet ederken, bir yandan da dünya kapitalist krizine karşı ortak önlem alabilmek umudu ile AET toplantısını açtılar. Doların hızla düşmesi ve ABD ile çelişkiler, kapitalist dünyadaki işsizlik, üretimin durgunluğu, Japonya ile ticaretteki açık gibi kapitalizmin bünyesinden kaynaklanan ve AET ülkelerine büyük zararlar veren sorunlara, yine kapitalizmin bünyesi içinde kalınarak çözüm aranacak.

Toplantı, bir hafta önce 41 milyon Avrupalı emekçinin yaptığı işsizliği protesto eylemlerinin gölgesi altında yapılıyor. Toplantı açılmadan önce yapılan açıklamalarda, işsizliğin azaltılması önlemlerinin de görüşüleceği belirtildi. Ancak, Avrupa'da üretimin artış hızının, iş için gösterilen talepteki artış hızını karşılamaktan çok uzak olduğu da bir gerçek.

AET'nin bu toplantısının bir başka önemli yönünün de Fransa'da sağ cephenin seçimleri kazanmış olması olduğu belirtiliyor. D'Estaig'in, Fransa'nın AET için çok önemli bir yeri olmasından yararlanarak, ülkesinde sol cepheye karşı güç kazanmak için bu konumu kullanmaya çalışacağı belirtiliyor.

Zirvede üç ülkenin daha AET üyeliği konusu da gündeme gelecek. Yunanistan, Portekiz ve İspanya. Yunanistan bu yolda bir hayli adım attı. Karamanlis'in Avrupa gezisi, Yunanistan'ın AET üyeliğinin yakın zamanda gerçekleştirileceği açıklamaları ile bitmişti.

Bir de, AET'nin ticaret anlaşması imzaladığı Çin konusu gündemde. AET üyeleri krizden çıkmak için Çin'e ihracat yapmakta birbirleri ile çok sıkı bir rekabet içindeler.

AET'nin bu sorunlara ne gibi önlemlerle çözüm arayacağı, bulamayıp nasıl çabalayacağı merak konusu.

Kanada'ya, Japonya'ya ve Avrupa'ya seyahat ederseniz, efsanevi Moskova'da bulunduğunuz sürece misafirimiz olunuz. Otel, yemek ve geziler ücretsizdir.

ANKARA OFFICE: 170005
KUMRULAR S.6 C.KIZILAY

ISTANBUL OFFICE: 456202
METE CAD 30 TAKSİM

АЭРОФЛОТ

Po: 146

Üstündağ - Çavuşesku görüşmelerinde barış ve işbirliği sorunları ele alındı

HABER MERKEZİ

Romanya Devlet Başkanı ve Komünist Partisi Genel Sekreteri **Nikolae Çavuşesku**, Romanya'ya resmi bir ziyarette bulunan CHP Genel Sekreteri **Mustafa Üstündağ'ın** başkanlığındaki heyeti kabul etmiştir.

Üstündağ başkanlığındaki heyette, CHP Genel Sekreter Yardımcısı **Orhan Birgit**, CHP Yönetim Kurulu üyesi **Turhan Erdem** ve Parti Dışı İlişkiler Danışmanı **Mithat Sırma** da bulunmaktadır.

Mustafa Üstündağ, Nikolae Çavuşesku'ya Başbakan Bülent Ecevit'in dostluk mesajını iletmiştir. Üstündağ, yaptığı konuşmada, **Çavuşesku** liderliğindeki Romanya'nın çeşitli düzeylerde sağladığı gelişmelere karşı duyulan hayranlığı belirtmiş Romanya ve Devlet Başkanının, bütün dünya devletleri arasında, sosyal sistemleri ne olursa olsun, yaklaşma, anlayış ve işbirliği siyasetine uyulması yolunda yaptığı katkıların önemini vurgulamıştır.

Üstündağ'a teşekkür eden Devlet Başkanı Nikolae Çavuşesku Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterine iyi dileklerini sunmuş ve Türkiye halkının kendisine güven içinde gelişip refaha kavuşması yolundaki çabalarında başarılar dilemiştir.

GÖRÜŞMELER

Öte yandan Romanya Komünist Partisi ve CHP heyetleri arasında yapılan görüşmeler sırasında, Romanya ve Türkiye arasında geleneksel dostluk ve iyi komşuluk ilişkileri dile getirilmiş, Romanya ve Türkiye halkları arasında ilişkilerin geliştirilmesi Balkanlar ve Avrupa'da barış ve işbirliğinin sağlanması yolunda, iki parti arasındaki işbirliğinin daha da yoğunlaştırılması dileğinde bulunulmuştur.

Bu arada, iki ülke arasında yapılan zirve görüşmelerine uygun bir şekilde Romanya ile Türkiye arasındaki ilişkilerinin olumlu bir şekilde ilerlediğine işaret edilmiş ve iki ülke arasında **siyasi, ekonomik, teknolojik, bilgisel ve kültürel alanlarda olduğu gibi uluslararası yaşamda da verimli işbirliğinin oluşturacağı geniş olanaklar üzerinde durulmuştur.**

Uluslararası yaşamı ilgilendiren bazı konulara değinen iki parti yetkilileri, Avrupa'da daha gerçek bir güvenlik sisteminin kurulması ve Avrupa Kıtasındaki tüm halkların engellenmeden işbirliği kurmaları gerektiğini söylemişlerdir. Bu çerçeve içinde Belgrad Konferansında alınan **ve tatmin edici olmaktan uzak sonuçların, hükümetler, demokratik ve ilerici partiler, bütün sorumlu siyasal kuvvetlerin, Helsinki'de alınan kararların gerçekleştirilmesi** ve bu suretle kıtadaki tüm ülkeler arasında daha derin ve **daha yaygın bir işbirliği ve Avrupa'da daha iyi bir işbirliği** havasının estirilmesi yolunda çabalarını daha da yoğunlaştırmasına her zamandan fazla ihtiyaç olduğu üzerinde durulmuştur. **Avrupa'da başta nükleer silahsızlanma olmak üzere tüm silahsızlanmanın sağlanmasına duyulan ihtiyaç belirtilmiş** ve bu amaç gerçekleşmeden Avrupa ve dünyada barış ve işbirliğinin hiçbir zaman gerçekleştirilemiyeceği konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Görüşmeler sırasında Balkan ülkeleri arasında ikili ve daha çok taraflı ilişkiler ve temaslara, iyi komşuluk ilişkilerinin sağlanmasına bu ülkelerin karşılıklı anlayış ve saygın havasının yerleşmesinin sağlanmasına ve bu suretle Balkanlar'ın bir barış ve işbirliği bölgesine dönüştürülmesine taraflar özel bir önem verdiklerini açıklamışlardır.

Görüşme sırasında, çağdaş dünyanın halkların çıkarları için çözümlenmesini gerektiren birçok sorunlarla karşı karşıya olduğuna değinilmiştir. Bunun için de ufak ve orta çaptaki ülkelerle kalkınma halinde bulunan tüm ülkelerin, uluslararası yaşamın daha olumlu bir yön alabilmesi için gayretlerini daha da yoğunlaştırmaları gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu şartlar içinde, her iki taraf, gerginlik ve çatışma kaynaklarının yokedilmesine ve devletlerarası siyasi anlaşmazlık konularının siyasi yollardan çözümlenmesine ihtiyaç olduğunu açıklamışlardır. Bu alanda Kıbrıs sorununun barışçı yollardan çözümlenmesi ve bu çözüm yolunun Ada'da yaşayan iki toplumun barışçı bir anlayış ve birlikte yasamalarını mümkün kılacak şekilde, Kıbrıs'ın bütünlüğünün egemenlik ve bağımsızlığını sağlayacak nitelikte olması gerektiği üzerinde durulmuştur.

Görüşmelerde az gelişmişlik, devletlerarasındaki ekonomik gediklerinin ortaya çıkardığı sorunların çözümlenmesi konuları üzerinde de önemle durulmuş ve bu çerçeve içinde tüm dünya halklarının engellenmeden gelişip, dünyanın en yeni bilim ve teknik kazançlarından yararlanmasını sağlayacak uluslararası yeni bir ekonomik düzene olan ihtiyacın ne kadar büyük önem taşıdığı belirtilmiştir.

★ **ULUSLARARASI YAŞAMI İLGİLENDİREN BAZI KONULARA DEĞİNEN ROMANYA KOMÜNİST PARTİSİ VE CUMHURİYET HALK PARTİSİ YETKİLİLERİ, HELSİNKİ KARARLARININ GERÇEKLEŞTİRİLMESİ İÇİN HÜKÜMETLERİN, DEMOKRATİK VE İLERİCİ PARTİLERİN, BÜTÜN SORUMLU SIYASAL GÜÇLERİN ÇABALARINI DAHA DA YOĞUNLAŞTIRMALARININ ZORUNLUĞUNU BELİRTTİLER**

☆ ULUSLARARASI YENİ BİR EKONOMİK DÜZENİN, GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELERİN VE HALKLARININ YARARINA OLDUĞU, AYRICA BELİRTİLDİ.

Çalışma Bakanı öğretim üyeleriyle bugün toplantı yapıyor

ANKARA, (İSTA)

Çalışma Bakanı **Bahir Ersoy** üniversite öğretim üyeleriyle çalışma hayatındaki bugünkü uygulamalar ve diğer sorunlar hakkında bugün bir toplantı yapacaktır.

Daha önce İstanbul'da yapılan ve çalışma hayatındaki aksaklıkların giderilmesiyle ilgili sorunları kapsayacağı belirtilen toplantıya **Prof. Cahit Talas, Prof. Rüçhan Işık, Prof. Sezai Reisoğlu, Doç. Alpaslan Işıklı, Prof. Suat Aksoy** ve **Prof. Adil İzveren'in** katılacağı bildirilmiştir.

Öte yandan Çalışma Bakanı **Bahir Ersoy'un** yanısıra müsteşarın da katılacağı toplantıların önümüzdeki günlerde tekrarlanacağı bildirilmiştir.

TİSK Yönetim Kurulu Başkanlığına yeniden Narin seçildi

ANKARA (İSTA)

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Yönetim Kurulu Başkanlığına yeniden **Halit Narin** seçilmiştir. Konfederasyonun önceki gün yapılan 12'nci Genel Kurulu sonunda Konfederasyon Başkanvekilliklerine **Refik Baydur** ve **Hulusi Çetinoğlu**, Yürütme Kurulu üyeliklerine de **Şahap Kocatopçu, Mehmet Akgemici** ve **Nazım Düzenli** seçilmişlerdir.

Alman Deniz Kuvvetleri Komutanı'nın Türkiye gezisi iptal edildi

ANKARA (ANKA)

Bugün Deniz Kuvvetleri Komutanı Amiral **Bülent Ulusu'nun** davetlisi olarak yurdumuza resmi bir ziyarette bulunması beklenen Alman Deniz Kuvvetleri Komutanı Koramiral **Günther Lüther'in** ziyaretinin iptal edildiği öğrenilmiştir.

Ziyaretin gerçekleşmeyeceğini doğrulayan Ankara'daki Alman Büyükelçiliği yetkilileri, iptal kararına gerekçe olarak Amiral'in aniden hastalanmasını göstermişlerdir.

"İşçilere ödeme yapmayan Onuk, 800 bin lira tazminat aldı,,

ANKARA, (İSTA)

Turizm ve Tanıtma Bakanı **Alev Coşkun** Anadolu Ajansı eski Genel Müdürü **Atilla Onuk'un** işçilerin kıdem tazminatlarını ve toplusözleşmeden doğan haklarını ödemezken kendisinin 800 bin lirayı aşan tazminatını aldığının belirlendiğini söylemiştir. **Coşkun**, ayrıca çeşitli baş vurularda A.A.'nın parası olmadığını öne süren **Onuk'un** Etibank'a 3 milyon 960 bin lira yatırdığının saptandığını açıklamış ancak **Onuk'un** bundan hiç söz etmediğini hatırlatmıştır.

Haftalık Yankı Dergisinin sorularını yanıtlayan Turizm ve Tanıtma Bakanı, kendileri için önemli olanın A.A.'nın Atatürk amaçları doğrultusunda özerk ve çağdaş habercilik anlayışının temel öğelerine dayanan bir çalışma sistemi içinde işlevlerini sürdürmesi olduğunu belirtmiş **«inanıyorum ki yeni yönetim bunu gerçekleştirecektir»** demiştir.

ONUK'UN DEDİKLERİ

Bu arada eski Genel Müdür **Atilla Onuk'da** Yankı'nın sorularını yanıtlamış ve A.A.'nın yeni Genel Müdürü **İzzet Sedes'e** göreve başlamamasını önermiştir.

Onuk, Sedes'in Avrupa Konseyindeki işinden de olacağını öne sürmüş, **«Sedes'e ilk tavsiyem gelmemesidir. Avrupa Konseyindeki işinden de olur. Karar alıp, icraya koyup işime geleceğim. Yasal yolların sonucunu beklesin. Sedes göreve başlayabilirse çok dikkatli hareket etmelidir. Davayı kaybederse kendisine seve seve fahri müşavirlik yapabilirim. Sedes, 14 yıldır Avrupa'da yaşıyor. Türkiye şartlarından bihaberdir. İntibakı kolay değil ve üstelik çok güç koşullar altında göreve geliyor»** demiştir.

Aster - İş Sendikasının 3. Genel Kurulu toplandı

İSTANBUL, (İSTA)

DİSK'e bağlı Askeri Tersane ve Askeri İşyerleri İşçileri Sendikası (Aster-İş) 3. Olağan G. Kurulu toplanmış ve 141 ve 142. maddelerin kaldırılması ile Ulusal Demokratik güçlerin eylem ve cephe birliğinin sağlanması için kararlar alınmıştır.

Genel Kurul toplantısını bir konuşmayla açan Sendika Genel Başkanı **Ayhan Dümen**, 3. Olağan Genel Kurulun işkolunda sınıf sendikacılığının daha da ilerlemesi için bir aşama olduğunu belirterek; Tekellerin **«çalışma barışı»** nı dayatma politikasının engellenmesini istemiş ve faşist terörün ortadan kaldırılması için legal ve illegal faşist örgütlerin da gıtılması gerektiğini vurgulamıştır.

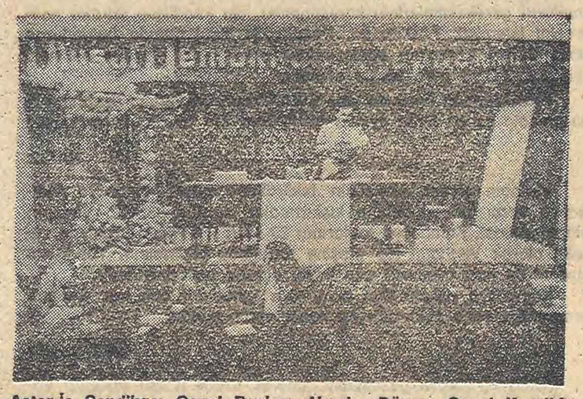
Askeri işyerlerinde çalışan binlerce işçinin **«asker kişi»** sayılmasını da eleştiren **Ayhan Dümen, Türk-İş'e** bağlı Harb-İş Sendikası'nın sınıf uzlaşmacı niteliğinin karşısında sürekli bir savaşım verildiğini belirterek, yeni hükümetin silahlı teröre karşı **«yansızlık»** politikası yürütmeye çalıştığını açıklayarak şunları söylemiştir:

«Emekçi halkımız kendine (hakça bir düzen) vadedenlerden (kemerler sıkma) değil, insanca bir yaşam, fiat ve kira artışlarına son verilmesini, ücretlerin, maaşların ve taban fiatlarının günün koşullarına göre ayarlanmasını, asgari geçim indiriminin ücret düzeyine yükseltilmesini, tüm çalışanlara sosyal güvenlik, işsizlik sigortası istemektedir. İşçi sınıfımız buhrandan kurtuluşun ancak işbirlikçi tekelci sermayenin egemenliğine karşı kararlı bir politikayla mümkün olacağını göstermektedir. Böylesi bir politika en geniş halk kitlelerinin desteğini alacaktır.

Yeni Hükümetin silahlı teröre karşı «tarafsızlık», «yansızlık» adı altında izlediği politika ne hükümetin ağırlık ti kanadı olan CHP'ye ne de demokrasi savaşımına yarar sağlamaktadır. Üniversite binasının önüne duvar örerek ve DİSK'in düzenlediği, ulusal demokratik güçlerin de

★ **GENEL BAŞKAN AYHAN DÜMEN, FAŞİZM TEHLİKESİNE KARŞI ULUSAL DEMOKRATİK CEPHE'DE BİRLEŞMENİN ZORUNLU OLDUĞUNU AÇIKLADI...**

☆ **DÜMEN, «SINIF SENDİKACILIĞI BAYRAĞI BÜTÜN İŞYERLERİNE VE İŞ KOLLARINA DİKİLECEKTİR» DEDİ.**

Aster-İş Sendikası Genel Başkanı Haydar Dümen Genel Kurul'da konuşurken.

katıldığı **«Faşizme İhtar»** eylemine karşı işverenleri ve bazı gerici çevreleri sevindiren tavırlar almakla can güvenliğinin, öğrenim özgürlüğünün, **«özgürlükçü demokrasi»** nin sağlanamıyacağının artık görülmüş olması gerekir.

Diğer yandan Genel Kurul'a bir mesaj gönderen Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler şunları belirtmiştir:

«Anti-faşist, anti-emperyalist ve anti-tekel eylem birliği ve savaşım cephesinin kurulması konusunda Aster-İş ve Maden-İş'in aynı tavırda olmaları bir rastlantı değildir. Faşist hareketin Maocu ve maceracı akımları da kullanarak kanlı terörünü yoğunlaştırdığı ve buhranın kemerleri sıkma politikasının emekçi halkımızın yaşam koşullarını ağırlaştırdığı şu ortamda böylesi bir cephenin kurulması daha büyük bir önem kazanmıştır.

Genel Kurul çalışmalarına Divan Başkanlığı seçimiyle devam etmiş ve Divan Başkanlığına DİSK'e bağlı Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen getirilmiştir. Genel Kurul işçi sınıfının istemleri üzerine bir dizi karar almış ve 141-142. Maddelerin kaldırılması, Ulusal Demokratik Güçlerin Eylem ve Cephe Birliğinin sağlanması için mücadele edilmesini oybirliği ile kararlaştırmıştır.

İLAN

İstanbul Sular İdaresi Genel Müdürlüğünden 4 Adet Kamyon Karisörü Yapılacaktır

İdaremiz ihtiyacı;

1977 Model D-1210 Ford Kamyonlar için 4 adet karasör kapalı fiyat teklifi alınmak suretiyle yaptırılacaktır.

Bu işe ait muhammen bedel 300.000.— TL. muvakkattı 22.500.— TL. dır.

Şartnameler çalışma saatleri içinde İdaremiz Ticaret İşleri Dairesi Müdürlüğünden temin edilebilir.

İhalemize iştirak etmek istiyenler, verecekleri teklif zarfına (İdaremiz veznesine yatıracakları muvakkat teminatlarının) makbuzunu koyarak tekliflerini en geç 17 Nisan 1978 Pazartesi günü saat 15.00'e kadar Beyoğlu İstiklâl Caddesi 379 No. da İdaremiz Zabıtlar ve Kararlar Bürosu Müdürlüğüne verilmesi rica olunur.

İdare ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmakta serbesttir.

(Basın 14057 — 203)

televizyon

19.00 DÖNME DOLAP (ÇOCUKLARA)
19.25 KLASİK MÜZİK
20.00 HABERLER
20.45 ENERJİ
21.10 MUTSUZLAR
21.55 TÜRKÜLERİMİZ OYUNLARIMIZ
22.25 TUZ
22.50 GÜNE BAKIŞ

radyolar

TRT 1

05.00 AÇILIŞ
07.30 HABERLER
09.02 KADIN DÜNYASI
10.01 ARKASI YARIN
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
15.01 Sizlerle Birlikte
17.02 Akşama Doğru
18.01 ÇOCUK BAHÇESİ
19.00 HABERLER
21.02 Türküler Geçidi
23.00 HABERLER
01.00 PROGRAM VE KAPANIŞ

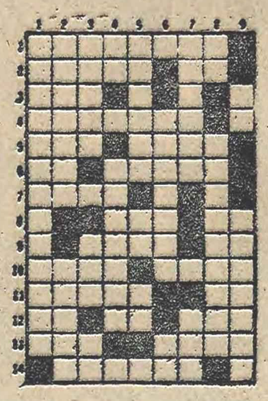
TRT 2

08.00 GÜN BAŞLIYOR
10.30 Ruh Sağlığı
11.50 Deyişler ve Ezgiler
13.00 HABERLER
13.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
14.15 Uygarlık Yolunda
16.20 ARKASI YARIN
18.30 Sözden Saza
19.00 HABERLER
20.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
23.30 HABERLER
23.55 KAPANIŞ

TRT 3

07.00 AÇILIŞ
10.00 Pazartesi Konseri
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Kadınlar Topluluğu
14.30 Halk Ozanları Bölge Sanatçıları
20.00 Yurttan Sesler
22.00 Müzik Takvimi
24.00 Gece ve Müzik
01.00 KAPANIŞ

bulmaca

gerici - faşist partiler topluluğuna halkımızın verdiği ad - Yerde, zamanda veya söz zincirinde biraz uzakça olanı gösteren sıfat - Brezilya başkentinin adını oluşturan üç sözcükten ilki. 13 — Birinin olmak - MC döneminde ülkemizin 50 ölçeğine muhtaç duruma düştüğü para birimi. 14 — Tamamlayan şey, mütemmim.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Bazı ülkelerin dünya barışının ön koşulu olarak görüp savundukları önlem. 2 — Evrenin yapıtaşı - Bir erkek adı. 3 — TERSİ. Yabancı bir erkek adı - Kimi cisimlerin dil üzerinde bıraktıkları izlenim - TERSİ bir emir. 4 — Küçük bitki - Çoğu zaman insana akrabalardan da yakın olan. 5 — TERSİ. suçlu (eski dil) - Bir nota - İnsanın en büyük gereksinimi. 6 — Bilginler yazarlar, sanatçılar kurulu - Bir harfin okunuşu. 7 — TERSİ. Organik dünyanın tarihsel gelişme teorisinin kurucusu ünlü İngiliz doğa bilgini - TERSİ. Gelişi güzel ve dayanıksız yapılmış. 8 — İşaret - İşçi sınıfı hareketinde sistematik bir teori olarak revizyonizmin kurucusu Alman Sosyal Demokratı. 9 — Bir şeyin temel öğesi - TERSİ. Materyalist felsefede, şey'in herkesçe kabul edilen nüfuzunu ifade eden etik bir kavram.

SOLDAN SAĞA:

1 — Tören. 2 — Haber - TERSİ. Sonu eki. 3 — TERSİ. rüzgâr. 4 — İkinci adı Cabral olan Cine devriminin ünlü ismi. 5 — Daima - TERSİ. Birinci Doğu Halkları Kurultayının toplandığı şehir. 6 — Kalayın simgesi - Hazır. 7 — Bir süs bitkisi. 8 — Terzilerin kullandığı bir sözcük - Bir soru zamiri. 9 — Yemek (eski dilde) - Stronsiyumun simgesi. 10 — TERSİ. On altışar tasla oynanan bir oyun - TERSİ. felsefede şey'leri sevindiren, motiv. 11 — Anazı ve yabani otları çürütmek için toprağı alt üst etme - Rütbesiz asker. 12 — Anti-koministlik ilkesinde birleşerek iki kez hükümet olmuş

ARAZİ ANLAŞMAZLIĞI NEDENİYLE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ, BİR KİŞİ YARALANDI.

URFA (THA)

Ceplanpınar Bucağı'nın Burç Köyü'nde arazi anlaşmazlığı nedeniyle iki aile arasında çıkan silahlı kavgada bir kişi ölmüş, bir kişi ağır şekilde yaralanmıştır.

Jandarmadan alınan bilgiye göre olay, «Aydın» ve «Sümer» aileleri arasında meydana gelmiştir. Arazi anlaşmazlığı nedeniyle çıkan silahlı kavga sonunda Abdülkadir Aydın tabanca ile vurularak öldürülmüş, Eyüp Aydın ise ağır şekilde yaralanarak Urfa Devlet Hastanesi'ne kaldırılmıştır.

Olayla ilgili olarak Adil Süler ve Genco Bozkurt adındaki sanıklar yakalanmıştır.

HASAN UĞURLU BARAJINDA MONTAJ HATASI BULUNDU.

(MEHMET GÜNAYDIN BİLDİRİYOR..)

ÇARŞAMBA

Çarşamba İlçesi'nde yapılmakta olan Hasan Uğurlu Barajı'nda bir montaj hatası bulunmuş, milimetrik bir hata yüzünden 200 metreküplük bir beton blokun tekrar kırılarak yapılacağı belirtilmiştir.

Milimetrik bir hata nedeniyle barajın bitirilme tarihinin üç ay gecikeceğini belirten yetkililer, Hasan Uğurlu Barajı 1979 yılı sonlarında tamamlanacağını da belirterek, «Türkiye'nin ilk yer altı santralı olacak olan Hasan Uğurlu Barajı 1979 yılı ortalarında enerji üretimine geçecektir. 4,5 milyar liraya mal olan bu baraj yılda 1 milyar 217 milyon kilovat saat elektrik üretecektir.

yurt haberleri

Armutalan Kalkınma Kooperatifi, Almanya ve Ortadoğu'ya bal ihraç edecek

Marmaris'te kurulan Armutalan Kalkınma Kooperatifi ortaklarınca üretilen süzme çam balının Kooperatif aracılığı ile Almanya ve Ortadoğu ülkelerine ihraç edileceği açıklanmıştır.

Kooperatif Başkanı Fahrettin Kaya, sekiz köyün arıcılarının katılmasıyla kurdukları Kooperatifin, 1 ve 5 kiloluk kutular içinde süzme çam balı üretimine başladığını bildirmiş, yılda ortalama 300 ton bal üretebileceklerini belirtmiştir.

İlk partide Almanya ve Ortadoğu ülkelerine ihracat yapmak üzere gerekli bağlantının yapıldığını anlatan Armutalan Kalkınma Kooperatifi Başkanı Kaya, Kooperatif tarafından kurulan ve 2,5 milyon liraya mal olan kutu fabrikasında arı kovanı ve platin kutu yapımına başlandığını açıklamıştır.

Kaya, bu yıl içinde petek fabrikası kurmayı da amaçladıklarını kaydederek Marmarisi arıcılık merkezi durumuna getirmekte kararlı olduklarını söylemiştir.

Fotoğrafta, Kooperatifin Bal Satış Mağazası ve Kooperatif yöneticileri görülüyor.

Gaziantep Belediyesi Başkanlığından

1 — Gaziantep Belediyesi dar gelirlilere dönük kiralık 150 ünitelik konut inşaatı 775 sayılı gecekondu yasası uygulama yönetmeliğinin 97. maddesine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İşin keşif bedeli 40 835 219, 50 TL. dır.

3 — Eksiltme Gaziantep Belediye binası encümen odasında ihale komisyonunca 3.5.1978 Çarşamba günü saat 10.30'da yapılacaktır.

4 — Eksiltme şartnamesi ve diğer evraklar mesai saatleri dahilinde Fen İşleri Müdürlüğünde görülebilinir.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin:

a) 1 240 306, 50 TL. geçici teminatını,

b) 1978 yılında ait Ticaret Odası belgesini,

c) Müracaat dilekçeleriyle birlikte verecekleri (eksiltme şartnamesinde belirtilen ve usulüne göre hazırlanmış olan plân ve teçhizat beyannamesini, Müteahhitlerin bankalardan alacakları kullanılmış veya kullanılmamış teminat mektubu kredisiyle serbest mevduatlarını gösterir örneğine göre banka mektubu ve sermaye kredi imkanlarını bildiren mali durum bildirisini, teknik personel beyannamesini, taahhüt beyannamesini, Bayındırlık Bakanlığından almış oldukları (B) grubundan keşif bedeli kadar işin eksiltmesine girebilmelerini gösterir müteahhitlik karnesini ibraz suretiyle) Fen İşleri Müdürlüğünden alacakları yeterlik belgeleri teklif mektupları ile birlikte zarfa koymaları lâzımdır.

6 — İstekliler teklif mektuplarını 3.5.1978 Çarşamba günü saat 9.30'a kadar ihale komisyonu başkanlığına vereceklerdir.

7 — Yeterlik belgesi alınması için son müracaat tarihi 28.4.1978 Cuma günü mesai sonuna kadardır.

Telgrafla müracaat ve postadaki gecikmeler kabul edilmez.

Keyfiyet ilân olunur.

(Basın 13977 — 177)

Faşizm Türkiye'de tırmanırken, tarihin dersleri ve sosyal demokrasinin yanılgıları

CHP anti-faşist savaşımda yerini alacak mı?

Oya BAYDAR

-16-

İktidardaki sosyal demokratlarla, ulusal burjuvaziyle, reformcu partiyle komünistlerin ve diğer sol güçlerin ittifakının, Hindistan'dakine benzer bir başka örneği Sri Lanka (Seylan)dır. Burada da, sosyal demokratlar, komünistlerle ve kendi sollarıyla ittifak yapmışlar, bu ortaklık bir süre başarıyla devam etmiştir.

İlginç bir ülkedir Seylan, Hindistan'ın yakınındaki bu büyük adanın ekonomisi çay ve kauçuk çiftliklerine dayanır. Ülkede sömürgeci rejimin kalıntıları hâlâ yaşamaktadır. Çay çiftliklerinin yarısından çoğu yabancı şirketlerin elindedir ve bu çiftlikler dünya çay üretiminin yüzde 40'ını karşılar. Ülkede,

Sri Lanka'da Sol güçbirliğinin dağılması sağı iktidara getirdi

1970'lerde 4 siyasal parti vardı: Eski işbirlikçilerin, kompradorların ve toprak ağalarının desteklediği sağdaki **Birleşik Ulusal Parti**; ulusal burjuvaziyle küçük burjuvazinin çıkarlarını ağırlıklı olarak temsil eden Sosyalist Enternasyonale bağlı **Sri Lanka Özgürlük Partisi** (Bayan Bandaranaike'nin partisi). Kalifiye işçilere, teknisyenlere, büro işçilerine ve tarım işçilerine dayanan **Sri Lanka Özgürlük Sosyalist Partisi** ve **Seylan Komünist Partisi**.

ORTAK CEPHE VE İKTİDAR

1959 yılında, Sri Lanka'da önemli olaylar oldu. Tekeliciler ve güdümlerindeki gericiler Sri Lanka Özgürlük Partisi'nin Lideri Solomon Bandaranaike'yi öldürdüler. Yerine karısı Sirimavo Bandaranaike geçti. İktidar sömürgeciliğin kalıntılarını temizlemekten yana olmayan, emperyalizmle çıkar birliği içinde olan sağ partilerin elindeydi ekonomik ve toplumsal bunalım son haddini bulmuştu. Hükümet aleyhine gösteriler ülkenin dört bir yanını sarıyordu. İşçiler, özellikle de ticaret kesiminde çalışan emekçiler ve tarım emekçileri direnişe geçtiler 1969'da, sağ hükümet, olağanüstü rejim getirdi, bir çeşit sıkıyönetim ilan etti. O zamana kadar sol kanat partileri bir ortak cephe kuramamış, biraraya gelememiş, ortak mücadele verememişlerdi. Sosyalist Enternasyonale bağlı ve küçük burjuvaziyle ulusal burjuvazi ağırlığındaki Sri Lanka Özgürlük Partisi ile sosyalistler ve komünistler sağ tehlikeye ancak birlikte mücadele ile karşı koyabileceklerinin bilincine objektif koşullar gereği vardılar. Mayıs 1970 parlamento seçimlerinde ortak eylem yürüttüler. İleri bir ortak program sundular 1970 seçimlerinin sonuçları tüm Asya'da ve dünyada büyük yankı uyandırdı. Sosyal demokratların, sosyalistlerin, komünistlerin oluşturduğu cephe iktidara gelmişti. Parlamentodaki 157 sandalyeden 122'sini Birleşik Muhalefet Cephesi kazandı. Tutucu Birleşik Ulusal Parti 66 sandalyeden 17 sandalyeye düştü. Seylan'da sosyalist ve komünistler de Sri Lanka Özgürlük Partisi'nin ağırlıklı olduğu Bayan Bandaranaike hükümetinde yer aldılar. Bu hükümet Seylan'ın özgür, egemen ve bağımsız bir ülke olacağını, İngiliz uluslar topluluğundan ayrılacağını bildirdi. Bankaların, madenlerin, ithalat-ihracatın ve yabancı şirketlerin ulusallaştırılacağı açıklandı. Dış politikada emperyalizm takipçiliği bir yana bırakıldı. Bağımsız bir politika izlenmeye başlandı. Önemli reformlar uygulamaya sokuldu.

Bu olay, tekeller politikası ağır basmazsa, ulusal burjuvazinin etkinliği sağlanırsa, toplumsal bunalımların zorunlu kıldığı durumlarda sol kanat sosyal demokrasinin, sol kanat reformcu çizginin komünistlerle ittifakının, kendi soluyla ortak cephesinin mümkün olduğunu ve başarılı olduğunu bir kez daha gösterdi.

1977'DE NE OLDU?

Ancak bilindiği gibi, 1977 yılı başlarında Bayan Gandhi'nin iktidardan seçimle düşmesinde gözlenen gelişmeler Sri Lanka'da da gözlendi. Temmuz 1977'de yapılan seçimlerde Bayan Bandaranaike hükümeti düştü. Ayrıca yine Hindistan'da olduğu gibi komünistler de dahil olmak üzere sol partiler oy kaybettiler. Neden?

1970 sonrasında Birleşik Cephe Hükümetinin Sri Lanka'da önemli dönüşümler gerçekleştirdiği, Bandaranaike hükümetinin Gandhi hükümetinden daha ilerici ve kararlı olduğu bilinen bir gerçektir. Bandaranaike'nin sosyal demokrat da denilebilecek Özgürlük Partisi'nin içindeki sağ kanat, emperyalizmin kışkırtmaları ve müdahaleleriyle, sağcı siyasal kanat ve unsurlarla işbirliği yapmaya başladı. CİA güdümlü bir plan uygulamaya konuldu. Amaç özellikle sol ittifakı bozmak, sol birliği meydana getiren partileri birbirlerinden ayırmaktı.

1975 yılında, Özgürlük Partisi içindeki sağ unsurlar iyice güçlenmişler, daha doğrusu güçlendirilmişlerdi. Bu arada Cephede bir çatlama oldu. Troçkist eğilimleri de barındıran Sosyalist Parti cepheden ayrıldı. Olumsuz gidişi gözleyerek, cepheyi güç lendirme yerine cepheden ayrılıp kendisini kurtarmayı yeğledi.

Emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin planı, özellikle ekonomiyi felce uğratma noktasında odaklanıyordu. Bu bakımdan Sri Lanka deneyiyle Allende'nin Şili'sinde oynayan emperyalist oyunları karşılaştırmak mümkündür.

1976 yılında ekonomik bunalım had safhaya ulaştı. Özgürlük Partisi kendi içinden de çalkalanıyor ve ekonomik bunalımı aşmakta yetersiz kalıyordu. Bu durumda, yerli yabancı tekellerin çıkarına kararlar alınması gecikmedi. Bandaranaike hükümeti, bu noktada yeterince güçlü ve kararlı davranamadı. Ekonomik bunalım, işçi sınıfı saflarında da memnuniyetsizliği artırdı. 1976 yılında Sri Lanka'da çok büyük grevler patlak verdi. Bu grevleri kendi adına yatırım yapma peşinde olan ve yaklaşan tehlikeyi göremeyen Sosyalist Parti, Troçkist eğilimlerin de etkisiyle büyük ölçüde destekledi. Komünistlerse, bu grevlerin özellikle bir bölümünün karşı devrimci ve emperyalizmin ajanlarınca kotarılmış yönünü ortaya koymaya çalıştılar. Sonunda da çaresiz kalarak onlar da hükümetten çekildiler. Sol ittifak böylece dağıldı. Ardından 1977 seçimlerinde, sağ güçler seçimi kazandı. Böylece ilerici güçler arasındaki birliğin çatlamasının, birliğin dağılmasındaki hataların ve payların acı sonucu görüldü. Bugün Seylan halkı yerli yabancı tekellerin, yani emperyalizmin ve yerli ortaklarının saldırısıyla karşı karşıya.

IRAK VE SURİYE'DE FARKLI ÖRNEKLER

Irak ve Suriye'nin tarihsel gelişmeleri, ekonomik-toplumsal yapıları ne Finlandiya'ya, ne de Hindistan ve Seylan'a benzer. Ama Irak ve Suriye'de de, iktidardaki küçük burjuva milliyetçisi Baas Partisi'yle Komünist Partisi'nin hem de hükümet içi ittifakları gözleniyor.

Irak ve Suriye, daha önce sözü edilen ülkeler arasında Türkiye'ye en uzak örneklerdir aslında. Burada milliyetçi akımlar ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra gelişmiş, «millet» bilincine yeni varılmış, bu yüzden de küçük burjuva milliyetçiliği büyük etkinlik kazanmıştır. Öte yandan bu ülkelerde işçi sınıfı henüz nitel ve nicel bakımdan geri durumdadır. Baas Partisi'nin çekirdeği ordunun ilerici kesimine dayanmakta, bu kesim de ulusal burjuvaziden kaynak ve destek görmektedir.

Bu ülkelerde Komünist Partilerinin iktidar ortaklığı, bilindiği gibi zaman zaman şekli kalmaktaysa da, yine de bu iki ülke örneği, iktidardaki küçük burjuva radikal eğilimli örgütlerle ve ulusal burjuvazinin sol kanatlarıyla komünistlerin ittifakının mümkün olduğunu; mümkün olmakla kalmayıp, komünistlerin desteğinin belirli konularda bu türden ortada yalpalayan; bir ilericilikleri bir milliyetçilikleri ağır basan hükümetlerin sağa kaymasını engellemekte etkin faktör olabileceklerini göstermesi bakımından önemlidir.

YARIN

SOSYAL DEMOKRATLAR CEPHEYE NEDEN İTİRAZ EDERLER?

yanlış duran

UZUN HİKÂYE

yazan: KEMAL AYDIN

-16-

Bu sırada cami odasının kapısına vardığının farkına varıp sustu. İçeri girince ilerlerde boş yerler olmasına rağmen, hemen sola saptı. Dudaklarının arasından ölü bir ıslık gibi:

«Selamaleyküm,» diye fısıldadı, tahtaboşun dibine, hasırın köşeceğine ilişirken.

Oda çok dolu değil, boş da değildi. İyi ki belli başlı bir konu açılmamıştı daha. Kesin kesik havada sudan konuşuyorlardı.

«Bir bahar daha geldi bakalım...» diyordu baş köşeden birisi.

Ona:

«Bu kış çok sovuk oldu nedense...» diye bir başkası cevap veriyor.

«Güz yağmurlarının yağmayışından, kışın kurak başlayışından belliydi zaten sovuk olacağı.» diyor bir üçüncüsü.

Oturmuş düzeni malum, her yerde olduğu gibi geleneğe uygundur. Baş köşede oturanlar mahallenin hacı hocaları. Onların konuştukları hep dört kulakla dinlenir. Aslına bakılırsa, her yerde olduğu gibi buradaki oturuş düzeni de ekonomiktir. Zenginliklerine göre baş köşeden başlayarak sıralandıkları görülür. Bunun belli bir düzeni yok gibidir, kendiliğinden oluvermiş gibidir ama...

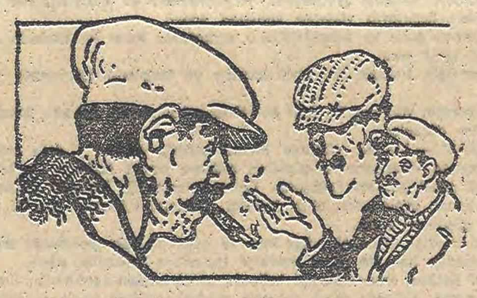
Ayakta bir iki kişi oturup kalkıp duruyorlar. Baş köşedekiler buyruklarını gıy demeden yerine getiriyorlar. Elleri göğüslerinde...

Duran'ın oturuşundan, cansız selam verişinden, başında bir işin olduğunu anladılar. Belli bir konunun açılmayışından faydalanıp bakanlar gittikçe çoğalıyor. Çok uzamayacak mutlaka birisi soracaktı ki Duran kendiliğinden bir saat zembereği gibi boşandı:

«Olur mu öyle komşular? Müslümanlık mı bu? İnsanlık mı bu? Hangi kurana, kitaba sığar?»

Odanın içi sustu. Ama Duran sözü getirip bir tarafa bağlamadı, öylecene bıraktı. Odanın yarısından aşağıdakilerden, duyulur duyulaz fısıltılar, kikirdeşmeler gelmeğe başladı:

«Ne demek istiyor bizim Duran sen anladın mı?»

«Valla ben bir şey anlayamadım, sen?»
«Başında bir işin olduğu anlaşılıyor.»
«Bence aklından iyice piyadeleşmiş!»
«Öyleye benziyor ya.»
«Ne olaki başındaki iş?»
«Bilmem ne ola ki?»
«Anlatsa da bilsek...»

Lafı dinlenirler köşesinden bir ses:

«Neyimiş o kurana kitaba sığmayan, Duran? Anlat da bir bilelim bakalım.» dedi.

Duran zaten onu bekliyordu, başladı:

«Sahtekâr Ahmet benim tarlayı ekmiş. Şurada yokuşun altında karşımdan geldi denincek. Bir soruyum neden ekmiş dediydim. dokuz helke borçlu çıkardı beni. Bir ak kâhıt gösterdi, tapu gibi senedim var, dedi, bağırdı çağırdı, geçti gitti. Aklı sıra goya ben ona yeri satmışıyım. Benim ne senetten haberim var, ne de yer satmadan. Ben biricik tarlamı satar mıyım hiç? Satar da kendi kendimi aç kor muyum hiç?»

Sözünün sonunu yine:

«Böyle insanlık mı olur? Müslümanlık mı, komşular? Kurana kitaba sığar mı komşular?» diye bitirdi.

Oda arı kovanı gibi kaynaşmağa başladı. Herkas birbirine konuşuyor:

«Duran'ın bir yanlışlığı var bu işte.»
«Bir yanlışlık olmalı muhakkak...»

(DEVAM EDECEK)

BİR EKMEK BİR Politika

İkisinden de vazgeçilemez

tırmık

AYDIN ENGİN

12 Mart kahramanı Murtaza'nın anıları

Şöyle böyle yirmi gün kadar önce size **«Murtaza'nın 12 Mart anıları»**nı duyurmuştuk. Elimize geçen bu büyük (!) ifşaattan bazı seçmeler yapmış ve önümüzdeki günlerde fırsat bulursak, yeni seçmeler sunacağımızı da söylemiştik.

Bugün Murtaza'nın anılarından bir bölümünü daha okumak fırsatı bulduk. Özellikle 12 Mart sonrasında kurulan hükümette etkili ve yetkili biri **elebaşı** durumuna geçtikten sonra Murtaza pek değerli hizmetler yaptı. İşte onlardan bazı seçmeler...

***

«... Bu MİT müsteşarı ile başım belada. Beni hiç dinlemiyor. Sonra çok kötü adam. Yani o kadar kötü ki... Valla billa bana inanmalısınız. Ben iyiyim. O kötü. Bütün kötülükleri de o yaptı. Nitekim solculara hani işkence mi ne birşeyler yapılmış ya işte hepsini bu MİT müsteşarı yaptı. Ben hiç yapmadım. Yapıldığı zaman da çok kızdım. Nitekim o işkenceler yapılırken, ben banyoda idim. **Zemzem suyu ile yıkanıyordum.**

Yani sözün kısası, işkencelerin sorumluları başta MİT müsteşarı olmak üzere, benim dışımda kalan **«herkes»**tir. **Ben ise zemzem suyu ile yıkanmışım...»**

***

Gene bu işkenceler... Offff... Of... Olmaz ki, her romatizma olan **solcu «ben işkence gördüm»** diye şikayet ederse **ben bu vatanı kurtaramam ki... Tam vatanı kurtarmak için kolları sıvıyorum...** Haydiii, solcular başlıyor feryada... Yok elektrik verilmiş de, yok falaka imiş de, yok Ziverbey köşkünde Kontr-Gerilla imiş de...

Ne oluyor? Benim dikkatim dağılıyor. Vatanı kurtaracak yüksek fikirlerim birbirine karışıyor. Fikirler birbirine karışınca işler çarşafa dolaşıyor... Sonra da **ben** vatanı kurtaramıyorum. E, ne olacak, **ben** bu vatanı kurtaramayacak mıyım yani?

Çok kızıyorum. Bir gün şu solcuların tümünü de...

***

«...Makable şamil kanunlar uygulayacağımızı, söyledim diye gene yaygaraayyuka çıktı.

Bir kere o lafı demedim. O bildiri hazırlanırken gerci ben de o odada idim ama, tam o sırada -affedersiniz- küçük su dökmek için odadan çıkmıştım. İşte tam o sırada bildirinin içine **makable şamil** lafını sıkıştırıvermişler.

Sonradan onlara söyledim:

— Teessüf ederim size... Çok ayıp ettiniz yani şimdi. Bir daha yaparsanız iltifa edeceğim vallahi... dedim.

Ama ne yapayım ki iş işten geçti.

***

Sonra bir de tutturmuşlar, o bildiriyi benim radyodan okumama takılıyorlar.

Ben spikere iyilik olsun diye okudum onu.

Hiç unutmam, ılık bir bahar akşamı idi. Gezmek için çıkmıştım. Radyoevinin önünden geçerken spiker pencereden uzandı ve:

— Murtaza Bey, Murtaza bey, bildiriyi okuyamıyorum. Üstelik üstünüze afiyet erken bahara kalıp üşütmüşüm, nezazil olmuşum. Ha bire gıcık tutuyor. Lütfen siz gelip okur musunuz, dedi.

Ben de **insaniyetlik** namına okudum. Hepsi bundan ibaret.

***

Bildiriyi çok içten okuduğum söyleniyor. Hiç bile değil. Ben vazifemi yaptım. Bildiri metni yazıldıktan sonra, spikerlerin arasına anarşistlerin de sızmış olması olasılığına karşı bazı uyarıcı notlar kondu. Örneğin şöyle:

— Kaçırılan İsrail Konsolosu Efraim Elrom en kısa zaman teslim edilmediği takdirde (burada spiker küçük bir es verecek ve soluk aldıktan sonra kükreyen bir sesle) **tepelerine balyoz gibi inilecektir.** (Şimdi sesinizi yumuşatınız) **Sayın belde sakinlerinin Elrom'u** (ses sertleşecek) **kaçıranları derhal ihbar etmeleri gerekir. Bu bildiriye uymayanların** (uzun bir soluk arası) **icabında** (en sert tonlama ile) **makable şamil işletilecek kanunlarımızla** (şimdi ses yumuşayacak ama tehdit tonu azalmayacaktır) **cezalandırılacaklar, icabında ipe çekilecek, olmazsa kazığa oturtulacak** (iki solukluk ara) **daha da olmazsa** (fısıltı halinde) **ağızlarına acı biber sürülecektir...**

İşte böyle gidiyordu. O yüzden ben o bildirinin okunuşuna **«hakkını»** verdim. Ama kimse benim **hakkımı** vermedi.

Ya bana hak verin, yada hakkımı verin... Yoksa her şeyi yazarım, sizi de rezil ederim...»

***

Bugünlük de bu kadar. Şimdi bir notumuz var.

NOT

Bu yazının iki hatırlayacaksınız, «Emekli Uzatmalı Başçavuş Murtaza'nın 12 Mart Anıları» başlığı ile çıktı. Ama bugün sait «Murtaza» **demekle yetindik.**

Bize Van'dan yazan alınan, alınan olduğu kadar da «haksızlık» **etmekten geri kalmayan assubay arkadaşımız (tanımasak da** arkadaşımız **demekte sakınca görmüyoruz) bu değişikliğin bir çeşit özür dileme olduğunu kavrayacaktır umudundayız.**

Silahlı Kuvvetlerde «değer» yaratan, yani maddi üretim yapan ana zümre olan ve bu yönleriyle işçi sınıfına en çok yaklaşan hatta yer yer özdeşleşen assubay'ları küçümseme gibi bir tavrımızın olmayacağını yalnız Van'daki assubay arkadaşımız değil, tüm okuyucularımız bilse gerek.

Ama uyarı için gene de dostça teşekkür etmemiz bir dürüstlük borcudur.

Notun notu

Not'ta sözünü ettiğimiz **«alınan»** assubay arkadaşımız bize adını ve adresini verirse, mektubunda yeralan başka konularla ilgili özel olarak yazmak isteriz. Çünkü mektubunun bazı bölümleri **«özel bir hesaplaşmayı»** da zorunlu kılıyor. Tanışmadan kullandığımız **«arkadaş»** sözcüğünün **içerik kazanması** için bu dostça hesaplaşma galiba zorunlu...

Tutsak kaynaklar ülkesi TÜRKİYE

HAZIRLAYAN: MEHMET ERHAN ÜNAL

Cumhuriyet sonrasında madenler konusu emperyalizm için "eski tas eski hamam,, oldu

-2-

Ancak kurtuluş savaşından sonra yabancı şirketlerin haklarından vaz geçmesi, yada vazgeçirilmeleri hiç de «nikahı bozma» anlamında olmamıştı. Ulusal kurtuluş savaşından sonra, Cumhuriyetin ilk döneminde, uygulanan ekonomik politika emperyalistleri yeniden umutlandırmıştı. Yeni devletin yabancı tekellerle bağları koparmayan ekonomi politikasında diledikleri boşlukları bulan emperyalistler, bu boşluklardan nasıl yararlanılması gerektiğini çok iyi kavramışlardı. Örneğin yeni devletin ekonomik politikasını saptamak için İzmir'de toplanan İzmir İktisat Kongresi'nde (1923) **«liberal bir iktisat politikası izlenmesi ve devletin ekonomik hayata fazla karışmaması»** isteniyordu. Bu talepte ağırlığını sınıfsal gücüne dayandıran, İstanbul ve İzmir'de yoğunlaşmış ticaret burjuvazisinin önemli payı vardır kuşkusuz. Bu hakim sınıf kesimi, Cumhuriyet Türkiye'sinin iktisat politikasını saptama ve saptanan bu politikada kendilerine ayrıcalıklı bir yer hazırlama çabasındaydılar.

İncelememizin ilgi alanına girişinden ötürü İzmir İktisat Kongresi'ne az da olsa yer ayırma, soruna, bugüne kadar olan gelişmesi bakımından açıklık getireceği kanısındayız:

BU «BOZKURT», SİMDİKİ TOHUMCULARIN KAÇ GÖBEK ÖNCESİYDİ ACABA?

Kemalist yönetimin bugünkü anlamda Maliye Bakanı Mahmut Esat Bozkurt İzmir İktisat Kongresi'nde, palazlanmak isteyen sermayenin ağzından şu tarihi konuşmayı yapmıştı **«Bazı ecnebi ve ezcümle Yunan gazete ve ajansları, Kongre aleyhine propoganda yapıyor ve bizim ecnebi düşmanı olduğumuzu iddia ediyorlar. Bunlar küliyen yalan ve iftiradır. Chester projesiyle memlekete 400 milyon liralık ecnebi sermaye girecektir.»**

Mahmut Esat Bozkurt, Anadolunun rahmine emperyalizmin yeniden girmesi için bu çağrıyı yaparken sanki müjde veriyor gibiydi. Hoş, «Bozkurt» isim olarak da, kavram olarak da dünden bugüne halkımıza dev aynasından görünmek istemiştir hep.

Ve böylece, sermaye birikimlerini sıkı bir işbirlikçilik ortamı içinde sürdürmek isteyen ve henüz palazlanmamış olan ticaret burjuvazisi, Kemalist hükümete karşı **emperyalistlerden yana ilk «sınavını»** vermiş oluyordu. (Chester projesi, 9 Nisan 1923'te onaylanmıştır)

Bundan sonraki öykü bilindiği gibi sürüp gitmiş, emperyalizm, İzmir İktisat Kongresi'nden sonra istediği gibi at oynatmaya başlamış, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nın onurlu kazancı çok çabuk dolarlara devalüe edilmiş ve geçersiz kılınmıştı.

İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlar, emperyalizme açık davetiye niteliğindeydi. Sömürüye dayalı, kapkaccılığa dayalı bol kârlı ekonomik hayatı engelleyen yasaların kaldırılması, daha doğrusu hakim sınıfa daha serbestçe ekonomiyi kontrol etme olanağının tanınması; bankaların, sigorta şirketlerinin teşvik edilip oluşturulması ve kredi mekanizmasının harekete geçirilmesi alınan kararlar içerisindeydi. Yine alınan bir karar da özel mülkiyetin, daha doğrusu egemen sınıfın çıkarlarının yasalarla korunmasıydı. Ve en önemlisi de sanayi sermayesiyle bankalar sermayesinin birliğini sağlamada devlet elinden geleni yapacaktı. Unutmayalım ki, sanayi sermayesinin büyük bir bölümünü de yabancı şirketler oluşturacaktı.

İzmir İktisat Kongresi sırasında bir garip, bir komik marş da çıkmıştı ortaya. Rivayet edilir ki, zamanın büyükleri, başta İktisat Vekili Mahmut Esat Bozkurt, piyano başına oturur bu türküyü söyler ve söyletirlermiş. Aşağı yukarı şöyle bir türküydü bu. Ve zamanın «şirketleşme», kapitalistleşme tutkusunu çok güzel dile getiriyordu:

«Haydi Arkadaşlar Şirket kuralım
İktisadi hamleye destek olalım...»

Bir yandan bir ulusal kurtuluş savaşında çıkmış genç Cumhuriyet çeşitli devletleştirme kararları alırken, bir yandan bu kararların Padişahlık döneminin uygulamalarına karşı olduğu, ancak genç Cumhuriyet yönetiminin hiç de yabancı sermaye düşmanlığı içinde bulunmadığı yolunda teminat vermeye çalışılıyordu.

Böylece 1923 sonrasında millileştirmeler diye bilinen birkaç yanbancı imtiyazın -bedeli ödenerek- kaldırılması, sadece göstermelik kalıyor; palazlanmaya çalışan işbirlikçi sermaye, yabancı sermaye ile ortaklığı, işbirliğini zorluyor, yabancı sermayeye davetiye çıkartıyordu.

YARIN

MİLLİ PETROL DAVAMIZ «MİLLİYETÇİLERİN» ELİYLE BOĞAZLANIYOR

KAYSERİ'DE İŞÇİ SAĞLIĞINA ÖNEM VERİLMİYOR

★ «ZEHİRLENME OLASILIĞININ ÇOK OLDUĞU DOKÜM VE LASTİK İŞKOLLARINDA ÇALIŞAN İŞÇİLERE NORMAL İŞYERİ ÇALIŞMA KOŞULLARI UYGULANMIYOR»

KAYSERİ (İSTA)

Halen Çinkur (Çinko Kursun Tesisleri)nde çalışan yaklaşık beşyüz işçinin asit ve zehirli gazlardan dolayı hasta olduğu; işverenlerin zehirlenmelere karşı alınması gereken önlemleri yerine getirmediği saptanırken, bir çok işyerinde işçilere yoğurt ve bunun gibi koruyucu yiyecekler verilmemektedir. Son dönemlerde Kayseri SSK Hastanesine gelen işçilerin çoğunluğunun zehirlenme olayına dayandığı belirlenmiştir.

ESKİŞEHİR BELEDİYE İŞÇİLERİ:

"VERGİ POLİTİKASI ADİL DEĞİLDİR,,

★ «Gerici basın tekelci sermayenin yerli işbirlikçilerini Vergi Kralı ilan etmekte bunların şaklabanlığını yapmaktadır»

ESKİŞEHİR (İSTA)

Eskişehir Belediyesi Fen İşleri Şantiyesi ve Bürosunda çalışan DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası üyesi işçiler, basına ortak bir açıklamada bulunmuşlar ve işçi sınıfının temel istemlerinin yaşama geçirilmesi için savaşımın geliştirilmesi inancında olduklarını belirtmişlerdir.

Genel-İş Sendikası üyesi işçiler, İşçi-Memur ayrımının zaman geçirilmeksizin ortadan kaldırılmasını isteyerek şunları söylemişlerdir:

«Hergün emekçilerin lokmaları biraz daha küçülmektedir. Bizler sömürücü azınlığın çıkarlarına işleyen bugünkü adaletsiz vergi sisteminin kökünden değiştirilmesini istiyoruz. İşçi ve emekçi yığınların ücretlerinden vergi kesilmemelidir. Ülkemizde vergi gelirlerinin büyük bir bölümü emekçi kesimden sağlanmakta buna karşılık sömürücü vurguncu, tefeci ve parababalarının ödediği vergi gülünç bir rakama ulaşmaktadır.

Bu arada gerici basın ise Tekelci sermayenin yerli işbirlikçilerini Vergi Kralı ilan etmekte bunların şaklabanlığını yapmaktadır. Hesap ortadadır. Bizler yılda 184 Milyar lira verirken onlar 3,5 Milyar lira ödemektedir.

Toka ve Altes işyerlerinden 21 işçi çıkarıldı

★ Sendikal örgütlenme karşısında işverenler toplu işten çıkarmalara yöneliyorlar

★ İşten çıkarılmalara karşı sendikal önlemlerin alınacağı belirtildi

İSTANBUL (İSTA)

DİSK'e Bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Sefaköy'de kurulu Toka Makina Sanayii ile yine aynı bölgede kurulu Altes işyerlerinde son hafta içinde sendikalaştıkları gerekçesiyle 21 işçinin yasa-dışı olarak işlerine son verilmiştir.

Maden-İş Sendikası 16. Bölge Temsilciliğinden alınan bilgiye göre Toka Makina işyerinde örgütlenme çalışmaları sonuçlandıktan ve toplusözleşme yetkisi alındıktan sonra toplusözleşme görüşmeleri yaklaşmış ancak işveren 13 işçinin işine son vermiştir. Diğer yandan Altes Mutfak Eşyaları Fabrikasında bundan 1 ay önce yetki alan Maden-İş Sendikası bu işyeri için sözleşme hazırlıklarına başladığı aşamada 8 Sendika üyesi işten çıkarılmıştır. Sendika Bölge Temsilciliğinden alınan habere göre işverenler sendikal çalışmayı kırmak amacıyla toplu işten çıkarmalara yönelmekte veya kısa aralıklarla tek tek işçileri çıkararak baskılarını arttırmaya yönelmektedir. Bölge Temsilciliği'nden alınan bilgiye göre işyerlerinden çıkarılan işçilerin tekrar işlerine dönebilmeleri için gerekli yasal önlemler alınmaktadır.

KEMİTAŞ'TA GÖRÜŞMELERE BAŞLANDI.

Bir süre önce toplu işten çıkarılmaların yapıldığı Samsun'da kurulu Kemitaş Fabrikasında ise toplusözleşme görüşmelerine başlanmıştır. İşten çıkarmalara karşı sendika Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurarak durumun incelenmesi gerektiğini belirtmiştir. Öte yandan Maden-İş Sendikası Temsilcisinden 15 günlük sözleşme taslağı hazırlama süresi isteyen işverenin isteği kabul edilmemiştir. Maden-İş Sendikası işten çıkarılan işçilerin yeniden işlerine dönmesi için çalışmalarını yoğunlaştırmaktadır.

1465 Teksif üyesi Tekstil'e geçti

İZMİR, (THA)

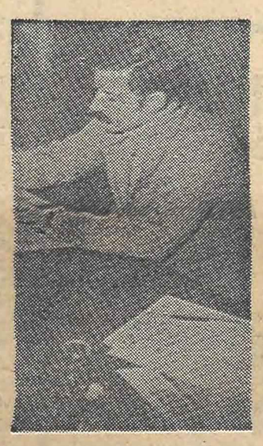
İzmir'de Sümerbank Basma Fabrikasında 1200, TARİŞ Pamuk Depolarında 265 işçinin Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikasından ayrılarak DİSK'e bağlı Tekstil İşçileri Sendikasına geçtikleri bildirilmiştir.

BUNALIM VE GÖRÜNTÜLERİ

Toplu işten çıkarmalara ve tensikatlara tepkiler - 8

"Toplu işten çıkarmalar kapitalist bunalımın bir sonucudur,,

Mehmet ERTÜRK
Maden-İş Genel Sekreteri

★ «Gittikçe Derinleşen Döviz ve Kredi Darboğazı artan ithalat zorlukları işten çıkarılmaların temel nedeni değil, bunranın sonuçlarıdır»

★ «İşverenlerin elinde etkin bir silah olan 13, 17 ve 24. Maddeler, bazen de baskı kullanılmakta veya faşistler işyerlerine alınmaktadır»

MC döneminde hızlanan toplu işten çıkarmalar devam ediyor. Bu durum işsizlik sorununu ağırlaştırırken, sendikal örgütlenme açısından da önemli olumsuzluklar yaratıyor. Sorunları tüm yönleriyle ele alıp çözüm yolları önermeden önce, işten çıkarmaların esas nedenlerini saptamak gerekiyor.

Derin bir buhran içindeyiz. Buhranın suçunu sadece 1. ve 2. MC'nin anarşik, gerici politikasına yüklemek yanlıştır. Buhranın esas nedeni kapitalizmdir, ülkemizin emperyalist sermayeye ve onun saldırganlık örgütlerine bağımlılığıdır, işbirlikçi tekelci sermayenin ülkemizdeki egemenliğidir. MC'nin politikası ise buhranı daha da derinleştirici, ekonomik yıkımı ve tekelleşmeyi hızlandırıcı bir rol oynamıştır. Örneğin, işsizlik sorunu kapitalist yoldan kalkınma sürecine girildiği günden bugüne kadar çözümlenememiştir. Tersine, süreç içinde, diğer ekonomik ve toplumsal sorunlarla birlikte büyümüştür. Bunun nedeni, «kalkınma» politikasının, halkımızın ulusal ve sosyal çıkarlarına göre değil de, sermaye sınıfının, yerli ve yabancı tekellerin kısa sürede aşırı kâr hırsına göre saptanmış olmasıdır. Hele, kapitalist sistemin buhranı derinleştikçe, bu sistemin bağımlı ve geri kalmış bir parçası olan ülkelemizde, işsizliğin ve diğer sorunların bu düzen içinde kalınarak çözümlenemeyeceği daha iyi görülmektedir.

Toplu işten çıkarmalar bu çerçeve içinde değerlendirilmelidir, Gittikçe derinleşen döviz ve kredi dar boğazı, artan ithalat zorlukları işten çıkarmaların temel nedenleri değil, buhranın sonuçlarıdır. Dikkat edilirse işten çıkarmaların en kitlesel olduğu sektörler otomotiv, plâstik-kauçuk-lâstik, ilâç gibi emperyalist tekellere ve ithalâta bağımlılığın en yoğun olduğu alanlardır. Emperyalist mali kuruluşlardan sağlanacak borç dövizler belki geçici olarak tekelleri rahatlatacaktır. Fakat dışa bağımlılık daha da katmerleşecek, bir süre sonra yeni döviz darboğazları ortaya çıkacaktır. Üstelik bugün için yaratılan dış kredi olanakları, IMF'nin dayattığı devalüasyon, yeni fiyat-vergi artışları ve taban fiyatlarının düşük tutulmasıyla somutlanan «kemerleri sıkma» politikasına verilen bir «ödül» olmuştur. Bu biçimde yaratılan döviz-kredi olanaklarının kısa bir süre sonra bunalımı daha da derinleştireceği açıktır. Öteyandan sınıf sendikalarının yetkili olduğu veya hızlı örgütlenme içinde bulunduğu bir çok işyerinde, işverenler özellikle bilinçli işçileri, sendika temsilcilerini işten çıkarmak için çeşitli yollara başvurmaktadırlar. Kimi yerde işverenlerin elinde etkin bir silâh olan 13., 17. ve 24. maddeler, kimi yerde de baskı kullanılmakta veya işçi görünümü altında faşistler işyerlerine alınmaktadır. Bunun da gerçek amacı, işçilerin ileri haklara kavuşma, sömürüyü sınırlama savaşımını bastırarak kâr oranını korumak ve artırmaktır.

Özetlersek şu sonuca varıyoruz:

1 — İşbirlikçi tekelci sermaye, kendi yarattığı buhranın faturasını emekçilerin sırtına yüklemek için işten çıkarmaları hızlandırıyor, fiyat artışlarını teşvik ediyor ve dış borçlanmayı destekliyor.

2 — Alınan önlemlerle toplu işten çıkarmaları önlemek ve işsizliğe çözüm bulmak olanaksızdır.

3 — Gerçek ve kalıcı çözüm, işçi sınıfına «çalışma barışı» ve «kemerleri sıkma politikası» nı dayatmak değil, dış ticareti devletleştirmek, tekelci kârı sınırlamak, demokratik bir toprak ve tarım reformu yapmak gibi köklü yapısal dönüşümlere yönelmektir.

İşkolumuzdaki işçilerin gerçek temsilcisi ve sınıf sendikacılığına sımsıkı bağlı olan sendikamız toplu işten çıkarmalara karşı şu taleplerin büyük önem ve ivedilik kazandığı inancındadır:

— Lokavt yasaklanmalıdır.
— 13. 17. ve 24. maddeler başta olmak üzere İş Yasası demokratikleştirilmelidir.
— Kıdem tazminatının yasal sınırı üzerinde kalan bölümünü vergilendirme girişiminden vazgeçilmelidir.
— İşsizlik sigortası kurulmalıdır.
— Tüm çalışanlar İş Yasası kapsamına alınmalı ve sosyal güvenliğe kavuşturulmalıdır.

22000 Adet Havlu Alınacaktır

TÜRKİYE SELÜLÖZ VE KÂĞIT FABRİKALARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ — İZMİT

Teşekkülümüzce, 22.000 adet havlu satınalınacaktır.

Buna ait İdari Şartname İzmit Teşekkül merkezinden, İstanbul ve İzmir Alım-Satım Müdürlüklerimizden, Ankara Büromuzdan alınabilir.

İstekliler % 7,5 geçici teminat mektubu vermek veya bu miktar kadar bedeli Teşekkülümüze yatırmak şartıyle teklif mektuplarını 28.4.1978 Cuma günü akşamı saat 17.00'ye kadar Teşekkülümüz İzmit Muhaberat Şefliğine tevdi edeceklerdir.

Postadaki vaki gecikmeler kabul edilmez.

Teşekkülümüz, 2490 sayılı Kanuna tabi olmayıp ihaleyi bölmekte, istediğine vermekte veya ihaleden sarfınazar etmekte serbesttir.

(Basın 13974 — 179)

Demokratik Örgütlerden Haberler

TÜS-DER KAHRAMANMARAŞ ŞUBESİ GENEL KURULU YAPILDI.

Tüm Sağlık Personeli Dereği Kahramanmaraş Şubesi Genel Kurulu yapılmış ve Dernek Başkanlığına yeniden Alaattin Yazgan getirilmiştir.

Şube Başkanlığına yeniden seçilen Yazgan, bir açıklama yaparak, Ulusal Demokratik Cephe'nin hayata geçirilmesi için üzerlerine düşeni yerine getireceklerini açıklamış ve grevli toplusözleşmeli sendikal hak için verilen mücadelenin aralıksız sürdürüleceğini söylemiştir.

DÖRT DEMOKRATİK ÖRGÜT, ADIYAMAN LİSESİ'NDE ÖĞRETİME ARA VERİLMESİNİN ZORUNLU OLDUĞUNU BİLDİRDİ.

TÖB-DER, TÜM-DER, POL-DER ve TÜS - DER Adıyaman Şubeleri, Milli Eğitim Bakanlığı ve Adıyaman Valiliği'ne bir yazı yazarak, Adıyaman Lisesi Pansiyon binasının boşaltılmasının bazı çevrelerce istismar edildiğini ve ilde gergin bir hava yaratıldığını, bu nedenle Adıyaman Lisesi'nde öğretime ara verilmesinin zorunlu olduğunu belirtmişlerdir.

İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ ORDU ŞUBESİ AÇILDI...

İlerici Gençler Derneği'nin Ordu Şubesi açılmış ve yapılan ilk toplantıda MHP ve Ülkü Ocakları'nın kapatılması istenmiştir.

141-142 gibi anti-demokratik maddelerin kaldırılmasının zorunluluk olduğunu belirten yetkililer, faşizme ve emperyalizme karşı verilen savaşımın işçi sınıfı ve emekçi halk ile birlik ve dayanışma içinde olunduğu vakit başarılı olabileceğini söylemişlerdir.

Geçici Yönetim Kurulu'na Şemsettin Yeşilyurt, Nedim Yeşiltepe, Naki Yoldaş, Gökhan Temel, ve Yunus Yıldız getirilmiştir.

ALTI DEMOKRATİK KURULUŞ BALIKESİR'DEKİ ÖĞRETMENLERE YÖNELTİLEN SALDIRILARI KINADILAR.

TÖB-DER, MADEN-İŞ, İKD, İGD, BANK-SEN, TÜS-DER Balıkesir Şubeleri basına yaptıkları ortak açıklamada, Balıkesir'de görev yapmakta olan öğretmenlere yöneltilen saldırıları kınamışlardır.

Açıklamada, «hep aynı mihraklardan kaynaklanan saldırıların bir parçası da ilimiz öğretmenlerine yöneltilmiştir.

GÜNEY KIBRIS'TA KIBRIS HALKLARI İLE DAYANIŞMA HAFTASI KUTLANIYOR

Güney Kıbrıs'ta, çeşitli rumca gazetelerinden öğrenildiğine göre 5-11 Nisan tarihleri arasında Kıbrıs halkları ile dayanışma haftası kutlanmaktadır. Kutlamaları Kıbrıs Gençlik Örgütü POFNE düzenlemekte olup çeşitli ülkelerin gençlik örgütleri de bu kutlamalara katılmaktadırlar.

Genel-Der Tüm Belediyeler Genel Hizmetlileri Birleşme ve Dayanışma Derneği Ana Tüzüğü

(Geçen Sayıdan Devam)

Madde 22 — Feshi için dernekler yasasının 43. maddesine uyulur. Diğer bütün kararlara salt çoğunlukla yetinilir. Dernek organlarının seçiminde gizli oylama, diğer çalışmalarda açık oylama yapılır. Gerekli görüldüğü hallerde gizli oylama kararı alınır, uygulanır.

Yönetim Kurulu:

Madde 23 — Yönetim kurulu derneğin ikinci derecede yetkili karar organıdır. Seçilmiş ve doğal üyelerden oluşur:

a) Seçilmiş üyeler: Genel Kurulun yönetim kuruluna iki yıl için seçtiği 12 asil ve 6 yedek üyeden oluşur. Asil üyelerde azalma olursa yedekler oy sırasına göre yönetim kuruluna girerler.

b) Doğal üyeler: Merkez yürütme kurulu üyeleri ile bunlardan kendi istekleri olmaksızın görevinden ayrılanlar seçilme kadar yönetim kurulunun doğal üyeleridirler

c) Yönetim kurulunun başkanı dernek genel başkanıdır. Başkanın katılmadığı toplantıları dernek genel başkan yardımcısı yönetir.

Görev ve Yetkileri:

Madde 24 — Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır.

a) Genel Başkan ve Genel Başkan yardımcısı, yönetim ve merkez yürütme kurullarının ilk toplantısında 35. ci madde uyarınca merkez yürütme kurulu üyeleri arasından seçilir.

b) Merkez yürütme kurulu ile birlikte 6 aylık çalışmaları gözden geçirilir. Kanun, tüzük hükümlerine ve genel kurulun direktiflerine göre kararlar alınır.

c) Tüzüğü değiştirir ve genel kurulun onayına sunar.

d) Yıllık dönem için hazırlanan bütçe tasarısını ve kadro cetvellerini düzenler ve genel kurulun onayına sunar.

e) Her türlü işletme ve tesislerin kurulmasına karar verir ve bunların tüzüklerini hazırlar.

f) Merkez yürütme kurulunca hazırlanan yönetmeliklere son şeklini vererek onaylar ve genel kurulun onayına sunar.

g) Gerektiğinde bütçede ayarlamalar yapar.

h) Çalışma raporunu genel kurul toplantısından 10 gün önce şubelere ve temsilciliklere gönderir.

ı) Zorlayıcı nedenlerle genel kurul toplanmadığında: Derneğin feshi ve tüzük değişikliği hariç, tüm kararları alabilir.

k) Tüzüğün diğer maddelerinin kendisine yüklediği görevleri yerine getirir.

Madde 25 — Yönetim Kurulu genel başkan veya yardımcısının başkanlığında yılda en az iki kez olağan toplanır. Bu toplantı, gündemdeki maddeler bitinceye kadar sürer.

Toplantının yeri, günü ve saati, gündemi ile merkez yürütme kurulunca saptanır. Toplantının gündemi ve çalışma raporları 10 gün önceden üyelere gönderilir. Üye sayısının 1/3 'inin istediği konular gündeme alınır.

Yönetim kurulu üyelerine zorunlu giderleri için yolluk ödenir.

Madde 26 — Yönetim Kurulu, genel başkanın çağrısı ya da merkez yürütme kurulu veya kendi üyelerinin 1/3 ünün yazılı isteği üzerine en geç 1 ay içinde olağan üstü toplantıya çağrılır.

Madde 27 — Toplantılar yarıdan bir fazla üyenin katılmasıyla yapılabilir. Kararlar salt çoğunlukla alınır. Oylar eşit olduğunda oturum başkanının katıldığı taraf çoğunluğu sağlar.

Madde 28 — Yönetim Kurulu, üye sayısında boşalmalar nedeniyle yedeklerinde getirilmesinden sonra, üye tam sayısının yarısından aşağı düşerse, genel kurul mevcut yönetim kurulu ve denetleme kurulu üyelerince bir ay içinde toplantıya çağrılır.

Merkez Yürütme Kurulu:

Madde 29 — Merkez yürütme kurulu derneğin yürütme organıdır. Genel Kurulun Ankara merkezinde görevli dernek üyeleri arasında iki yıl için seçeceği 7 asil, 7 yedek üyeden oluşur.

Merkez yürütme kurulu, ilk toplantısında genel sekreteri ve genel saymanı salt çoğunlukla seçerek iş bölümü yapar.

Merkez yürütme kurulunun başkanı genel başkandır. Onun bulunmadığı hallerde genel başkan yardımcısı, onunda bulunmadığı hallerde genel sekreterin başkanlığında toplanarak gündemdeki maddeleri görüşür ve karara bağlar.

Görev ve Yetkileri :

Madde 30 — Merkez yürütme kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Tüzük hükümlerini, genel kurul ve yönetim kurulu kararlarını uygular.

b) Yönetim kurulunca düzenlenip genel kurulca onaylanan kadro çizelgesine göre memur ve hizmetli atar.

c) Her türlü masraf ve satın almak işlemlerini yapar.

d) Bütçeyi, çalışma programını, yönetmelikleri ve statüleri, her çeşit önerileri hazırlayıp yönetim kuruluna sunar.

e) Dernek şube ve temsilciliklerin açılmasına karar ve bunların kurucularına yetki verir.

f) Derneğin kurduğu her türlü işletme ve tesislerin çalışmasını yürütür.

g) Derneğin yürütme ile ilgili her türlü çalışmalarını, çalışma hükümlerine göre düzenler.

Madde 31 — Merkez yürütme kurulu haftada en az 1 defa olmak üzere önceden kararlaştırılan günlerde çağrısız olarak toplanır. Görüşme gündemini genel sekreter düzenler. Onun bulunmadığı hallerde gündemi yürütme kurulu üyelerinden birisi hazırlar. Üyelerden ikisinin istediği hususlarda gündeme alınır.

Genel Başkan, Onun olmadığı hallerde genel başkan yardımcısı onunda bulunmadığı hallerde genel sekreter toplantıya başkanlık eder.

Genel Başkan, onun olmadığı hallerde genel başkan yardımcısı, onunda bulunmadığı hallerde genel sekreter merkez yürütme kurulunu olağan üstü toplantıya çağırabilir. Ayrıca iki üyenin isteği üzerine merkez yürütme kurulu genel başkan, yardımcısı yada genel sekreter tarafından olağanüstü toplantıya çağrılabilir.

Madde 32 — Toplantılar yarıdan 1 fazla üyenin katılmasıyla yapılabilir. Kararlar salt çoğunluk oyu ile alınır. Oyların eşit olması halinde toplantı başkanının katıldığı taraf çoğunluğu sağlar.

Madde 33 — Merkez yürütme kurulu üyelerinden biri yada tümü herhangi bir nedenle görevlerinden ayrılırsa, yedek üyeler oy sırasına göre asil üyeliğe gelir. Özürsüz olarak üst üste üç defa veya yılda toplam 10 toplantıya katılmayan üyeler merkez yürütme kurulu üyeliğinden düşmüş sayılırlar.

Madde 34 — Merkez yürütme kurulu üye sayısı boşalmalar nedeniyle, yedeklerinde getirilmesinden sonra, üye tam sayısının yarısından aşağı düşerse merkez yürütme kurulu üye sayısı veya denetleme kurulu üyeleri tarafından en geç 1 ay içinde genel kurul çağrısı yapılır.

Genel Başkan:

Madde 35 — Genel Başkan, merkez yürütme kurulu üyeleri arasından yönetim ve yürütme kurullarının ilk ortak toplantısında 2/3 çoğunlukla seçilir. İlk turda 2/3 çoğunluk sağlanamazsa, diğer turlarda salt çoğunlukla yetinilir.

Madde 36 — Merkez yürütme kurulu üyelerinin yarıdan bir fazlası veya yönetim kurulu üyelerinin yarısının yazılı güvensizlik önerisi ile yönetim ve merkez yürütme kurullarının ortak toplantısında genel başkan hakkında güven oylaması yapılır. Bu oylamada ortak kurul üye tam sayısının yarıdan bir fazlası güvensizlik oyu verirse genel başkan düşmüş sayılır. Aynı toplantıda 34. maddeye göre yeniden genel başkan seçimi yapılır.

Genel Başkanın Görev ve Yetkileri:

Madde 37 — Genel Başkan her türlü kurumlara ve şahıslara karşı derneği 1.ci derecede temsil eder. Derneğin genel kurulu ile Onur kurulu dışında kalan bütün organ ve büroların başkanı ve 1.ci derecede üstüdür. Yönetim kurulu ve merkez yürütme kurullarının verdiği yetkileri kullanır. Dernek çalışmalarının düzenli yapılmasını sağlar. Genel başkanlığın boşalması halinde bu görevi, yönetim ve merkez yürütme kurullarının ilk ortak toplantısına kadar genel başkan yardımcısı yürütür.

Po: 194 (Devam Edecek)

BİR EKMEK BİR Politika

ikisinden de "vazgeçilemez"

İskilip Devlet Hastanesi Baştabibliğinden

Cinsi	Miktarı	Muhammen bedeli Lira	Geçici teminatı Lira	İhale Şekli	Eksiltmenin Tarihi	Saati
İlaç ve malzeme	90 kalem	230.000	12750	Kapalı zarf	24/4/978	9.30
Etler	3 »	105.000	6500	» »	»	10.00
Kuru erzak	23 »	79.525	5230	» »	»	10.30
Sebze, meyvalar	23 »	42.125	3160	» »	»	11.00
Bütengaz tüpü	2 »	19.200	1440	» »	»	11.30
Linyit kömürü	150 ton	60.000	4250	» »	»	14.00

Devlet hastanemizin 1978 mali yılı çeşitli ihtiyaç malzemeleri 6 grup üzerinden kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır. Çeşidi, miktarı muhammen bedeli, geçici teminatı, ihale şekli tarih ve saati yukarıda gösterilmiştir. Taliplerin kanunun tarifatı dairesinde hazırlıyacakları kapalı tekliflerini ihaleden bir saat evvel komisyona vereceklerdir.

Eksiltme dosyası devlet hastanesinde mesai saatlerinde görülebilir.

Postadaki gecikmeler, telgrafla yapılacak teklifler nazara alınmıyacağı ilan olunur.

(Basın 13907 — 152)

Türkiye'nin Kıbrıs önerileri arasında

(Baştarafı 1. Sayfada) sunulmasından sonra Ankara ve Atina'ya geleceği belirtilirken, Türkiye'nin Kıbrısla ilgili önerilerde «olumlu» bir gelişme sağladıktan sonra Mayıs ayında toplanacak olan NATO Zirvesinin de onayını alacağı belirtilmektedir.

Öte yandan, ABD'nin Kıbrıs sorununun emperyalist çıkarlar doğrultusunda çözüme kavuşması için, Türkiye ve Yunanistan'a baskı yaptığı ifade edilmektedir.

Öğrenildiğine göre Türkiye Kıbrıs sorunu ile ilgili önerilerinde temel olarak anayasal güvenceleri almaktadır. Elde edilecek anayasal güvenceler doğrultusunda da Kıbrıslı Rumların isteklerine cevap verilecektir. Türkiye tezinin kurulduğu iki temel unsurdan biri kurulması istenen Federe Devletin konfederasyon içinde anayasal güvenceler sağlaması, diğeri de bazı ekonomik olanakları elinde bulundurmasıdır. Bildirildiğine göre Türkiye, elde edeceği bu istekler ölçüsünde ele geçirdiği toprakların yüzde 15'e kadar varan bir bölümünü iade edebilecektir. Ancak Magosa ve Maraş Bölgesi konusunda Türkiye Hükümetinin tavize yanaşmayacağı ve bu bölgeyi prestij konusu yapacağı belirtilmektedir. Türkiye tarafının kapsamli ve alternatifli önerileri arasında Magosa ve Baraş Bölgeleri konusunda serbest bölge aniayışı ile Türkiye'nin kontrolunda kalmak kaydıyla sınırlı sayıda Kıbrıslı Rum'un bu bölgeye yerleştirilmesi, ayrıca Maraş Turistik Tesislerinin ortak işletilmesi gibi alternatifler bulunmaktadır.

GÖÇMENLER SORUNU

Türkiye'nin Carter'a, Karamanlis'e sunduğu ve Waldheim'e sunmaya hazırladığı Kıbrıs önerilerinde göçmenlerle ilgili konuya da ayrıca yer verilmektedir. Ancak Türkiye göçmen sorununun sosyal bir yönü olduğunu belirtmekte, konfederasyonun kurulması ve işlemesi sırasında bu sorunun evrimsel olarak çözülebileceği görüşündedir. Kıbrıs'ta bazı ufak sınır düzeltmeleri dışında sınıra çok yakın bölgelerde az sayıda göçmenin Kıbrıs Türk kesiminde kalan topraklarına dönebilecekleri belirtilmektedir.

ABD'NİN KIBRIS PLANI TÜRKİYE'NİN ÖNERİLERİ ARASINDA YER ALIYOR

Öte yandan Çarşamba günü Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Waldheim'e sunulacak olan geniş kapsamlı öneri listesinde aylarca önce ABD tarafından Yeni Kıbrıs Planı olarak Türkiye ve Yunanistan'a sunulan önerilerin de alternatifler arasında yer aldığı bildirilmektedir. Türkiye yetkililerinin, bu önerileri, elde edecekleri anayasal garantiler karşılığı kabule yanaşacakları da ileri sürülmektedir.

Ayrıca Türkiye Dışişleri Bakanlığı çevrelerinin Kıbrıs sorunu ile ilgili görüşmeleri Mayıs ayında yapılacak NATO Zirve Toplantısı'na kadar «olumlu» boyutlara ulaştırmak amacındadırlar. Türkiye yetkilileri NATO Zirvesi sırasında ambargo ve Kıbrıs sorunları konusunda önemli adımlar atılmış olarak gitmenin Türkiye ve Yunanistan açısından büyük önem taşıdığını belirtmektedirler.

YENİ BİR ABD HEYETİ TÜRKİYE VE ATİNA'YA GİDECEK

Bu arada yeni bir ABD Dışişleri Heyetinin önümüzdeki günlerde Türkiye ve Yunanistan'a Kıbrıs sorunu ile ilgili görüşmeler yapmak üzere ziyaretlerde bulunacağı bildirilmektedir. ABD Dışişleri Heyetinin Kıbrıs sorununda sosyalist ülkeleri dışarıda bırakan ve emperyalist dünyanın çıkarlarına uygun bir Kıbrıs yaratılması için iki ülke yetkililerini de baskı altında tutmak için çaba gösterdiği belirtilmektedir. Ancak Kıbrıs'taki demokratik çevrelerin Kıbrıs'taki halklara rağmen masa başında oluşturulacak çözüm formüllerini kabule yanaşmayacakları belirtilmektedir. Kıbrıslılar bağımsız, bağlantısız başta NATO'nun üsleri olmak üzere tüm askerlerden arındırılmış bir Kıbrıs formülü dışında hiçbir formülün geçerli olmayacağını bildirmektedirler.

CTP : Çelebi

(Baştarafı 1 Sayfada) 150 bin nüfuslu bir toplumda elli üyeli bir parlamentonun ve 6 siyasi partinin bulunduğunu ve Kıbrıslıların böyle bir lükse hakkı olmadığını yazdığını belirtmiş, Çelebi'nin Kıbrıs Türk kesimine ait gerçeklerden habersiz bulunduğunu ileri sürerek açıklamasına şöyle devam etmiştir:

«Kıbrıs'ta Federe Meclis 50 kişilik değil 40 kişiliktir. Meclis'te 6 değil 4 siyasi partinin temsilcileri vardır. Hüsamettin Çelebi, Kıbrıs'ın gerçeklerini ve sorunlarını bilmemekte ve sözkonusu ya rasıyla Kıbrıs Türk Toplumuna açıkça hakaret etmiş bulunmaktadır.»

Hüsamettin Çelebi'nin, Kıbrıs Federe Devleti'nin iç işlerine karışarak Türk toplumunun özerk yaşamaya hakkı olmadığını iddia ettiğini ve çizmeden yukarı çıktığını da söyleyen Özgür, daha sonra şöyle devam etmiştir:

«Kontenjan Senatörü'nün sandığı gibi özgürlük toplum lara sayılar ölçüsünde verilmez. 105 bin kişilik nüfusu ile Grenada, parlamenter bir yönetime sahiptir. Parlamenter bir yönetime sahip Liechtensen ile Nauru'nun nüfusları sırası ile 22 bin ve 7 bindir. Kıbrıs Türkleri arasında okuma yazma bilmeyen de yoktur. Çelebi, demokratik yaşamı Kıbrıs Türklerine çok görmüştür. Sayın senatör ve benzerleri bize gölge etmesinler. Başka birşey istemiyoruz. Şimdilik bu kadar.»

Anayasa

(Baştarafı 1. Sayfada) İlerici Yurtsever Gençlik Gazetesi'nin FJDEF'in yayın organı «Federal Almalya Postası»na dayanarak verdiği haberde bu konudaki resimleri ve fotoğrafları da yayınlanmış ve örgütlenme çalışmaları konusunda örnekler verilmiştir. Gazetede yer verilen habere göre, Bochum' da kirasının çok yüksek olduğu bildirilen bir dükkanda Ülkü Ocakları şube açmış ve yöneticiliğine de uçak bileti satan bir şahıs getirilmiştir. Ayrıca Stutgart Çalışma Ataşeliği'nin Göppingen Bürosunda Ataşe Yardımcılığı yapan bir kişi de MHP'nin Almanya'daki örgütlenmesini yürütmektedir. Adı verilmeyen Çalışma Ataşesi Yardımcısı MHP'nin örgütlenmesini yaparken kendisine Exportçuluk yapan bir kişi ve MC döneminde gönderilen birkaç öğretmenin de yardım ettiği ileri sürülmektedir.

KIBRIS MEKTUBU

HÜKÜMET BUNALIMI

Kıbrıs'ın Türk kesimi'nde son zamanlarda daha da artan hayat pahalılığının, işsizliğin ve göçlerin yaşamı çekilemez bir yük haline getirmesi emperyalizmle çıkar bağı bulunan bir avuç vurguncunun siyasal arenadaki temsilcisi Ulusal Birlik Partisi'ni telaşa düşürmüştür.

Toplumun tam bir çöküntü içinde yaşam sürdürmeğe zorlanması, çalışan kesimin sık sık kararlı direniş ve karşı çıkışlarına yol açmıştır. Bu durum, UBP içindeki çekişmelerin başlamasına ve ekonomik-sosyal yaşamın kötüleşmesinden doğan sorunların sorumluluğunun birbirleri üstüne yıkılmağa çalışılması Başbakan Nejat Konuk'un istifasıyla yeni bir aşamaya varmıştır.

Devlet Başkanı Rauf Denktaş'ın oğlu Raif Denktaş ve eski Kıbrıs Cumhurbaşkanı Muavini Dr. Fazıl Küçük'ün yakın akrabası İrsen Küçük'ün başını çektiği faşist kanat, sosyal demokrat olarak niteleındirdikleri Nejat Konuk'un istifasına zemin hazırlamak ve istifasını körüklemekle oluşacak bir hükümet bunalımından yararlanarak UBP içindeki etkinliklerini artırmak istemişlerdir.

Ne var ki, Kıbrıs sorununa ilişkin siyasal çözümlerin gündemde olması ve Denktaş Yönetiminin önerilerinin karşı tarafa sunulacağı şu sıralarda Kıbrıs Türk Kesimi'nde bir hükümet bunalımını istemeyen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Kıbrıs'taki büyükelçisi kanalıyla Nejat Konuk'a istifasını geri alması için baskı yapmıştır. Devreye T. C. Hükümeti'nin girmesi, Nejat Konuk'u, koşullu olarak görevine devam etmede mecbur bırakmıştır. Nejat Konuk'un hangi koşullarda görevi kabul ettiğini açıklamamasına karşın, parti meclis grubunun ve parti tabanının desteğini sağlamış olması, kabinede belirli bir değişiklik yapacağını göstermektedir. Nejat Konuk'un önümüzdeki günlerde açıklayacağını bildirdiği yeni kabinede, faşist kanadın önde gelen isimlerinden Tarım, Doğal Kaynaklar ve Enerji Bakanı İrsen Küçük'ü kabine dışı bırakacağı sanılmaktadır. Kabine dışı bırakılacak bakanlar arasında Vedat Çelik, Tansel Fikri ve Recep Gürler'in isimleri de geçmesine karşılık bu durum henüz kesinlik kazanmamıştır.

Kabine dışı bırakılacağı kesin gözüyle bakılan İrsen Küçük'ün böyle bir sonucu önlemek için kendine bağlı olan köy muhtarlarını gruplar halinde Denktaş'a göndererek «başarılı» bir bakan olarak kabinede kalması koşullarını hazırlamağa çalıştığı dikkati çekmektedir.

Öte yandan, UBP içindeki faşist kanadın önde gelen diğer ismi Raif Denktaş, isteksiz bir demeçle Başbakan Nejat Konuk'u desteklediğini açıklamıştır. Bununla beraber Raif Denktaş - İrsen Küçük kanadının ve arkalarındaki güçlerin, MHP eğilimnde bir partinin doğmasına yol açabilecek fırsatları değerlendirme hazırlıkları içinde oldukları da söylenmektedir.

Nejat Konuk'un istifasıyla somutlanan son hükümet bunalımı üzerine görüşlerini açıklayan muhalefetteki Halkçı Parti ve Toplumcu Kurtuluş Partisi erken seçimin kaçınılmaz olduğunu belirtmişlerdir. Cumhuriyetçi Türk Partisi ise erken seçim taleplerini erken gördüğünü ve Kıbrıs'ın Türk kesimi'nde erken seçim koşullarının henüz olgunlaşmadığı görüşünde olduğunu açıklamıştır.

İst. Dz. Tek. Sat. Al. Kom. Başkanlığından

1 — Müteahhit Nam-ı hesabına 6 kalem bando malzemesi satın alınacaktır. Tamamının muhammen bedeli 68.800.00 TL. sı olup geçici taminatı 4.690.00 liradır. Şartnamesi Komisyonumuzda ANKARA ve İZMİR Levazım Amirliklerinde görülebilir.

2 — Açık eksiltmesi 24 NİSAN 1978 günü saat 11.00 de Kasımpaşadaki Komisyonumuzda yapılacağından isteklilerin belirtilen gün ve saatte Komisyonumuzda hazır bulunmalarını.

(Basın 13647 — 113)

Denizcilik Bankası T.A.O. Dan

7250 Ton SAÇ LEVHA Ereğli Demir ve Çelik Fabrikalarından İzmir ALAYBEY TERSANESİNE ve İSTANBUL'daki muhtelif Ünitelerimize Naklettirilecektir.

Teklifler en geç 28.4.1978 günü akşamına kadar Karaköy Yeni Yolcu Salonu Kat 1 deki Satınalma Kurulu Başkanlığına verilecek veya posta ile gönderilecektir. Şartnamesi Bahçekapı — İstanbul 27 Mayıs Han Kat 3. deki İKMAL MERKEZİ MÜDÜRLÜĞÜ veznesinden temin edilebilir. Dosya No: 1978/1043

(Basın 14149 — 207)

Dünya

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Dünya Bankası Başkanının Türkiye ziyaretinin ekonomik önemi kadar politik öneminin de bulunduğu bildirilmektedir.

Dünya Bankası Başkanının Türkiye'ye gelmesinin Türkiye'nin dış politikada tekrar itibarlı hale gelebilmek için yaptığı girişimlerin bir boyutu olduğu belirtilmektedir. Atilla Karaosmanoğlu'nun Türkiye'ye geldiği sırada yapılan görüşmeler sonucu gerçekleştirilen Mc Namara ziyaretinin ABD'nin Türkiye'nin dış politikasını etkileme aniamına geldiği söylenmektedir.

Mc Namara bugün başlayacak görüşmeleri sırasında Başbakan Bülent Ecevit'i de ziyaret ederek kendisiyle Türkiye dış politikası ile ilgili olarak görüşlerini aktaracaktır. Maliye Bakanı ile de görüşecek olan Dünya Bankası Başkanı ve beraberindekiler Ankara'daki görüşmelerinin tamamlanmasından sonra önce Antalya'ya daha sonra da İstanbul'a gideceklerdir. Dünya Bankası Heyeti 14 Nisan'da Türkiye'den ayrılacaktır.

Ecevit

(Baştarafı 1. Sayfa'da) Türkiyo'nin büyümo hızını düşürmek istemediklerini de söyleyen Ecevit, «Eğer büyüme hızı hedeflerimizi düşürmek konusunda ısrar etselerdi, bundan büyük kaygı duyardım. Çünkü bu durumda Türkiye'de çok ciddi bir bunalım ortaya çıkardı» şeklinde konuşmuş ve enflasyon ile işsizliğin büyük oranlara yol açmasına neden olacak bu duruma rıza gösteremeyeceklerini belirtmiştir.

Türkiye'nin büyüme hızının yüzde 6 dolaylarında olacağını da belirten Ecevit'in THA'nın sorularına verdiği yanıtlar şöyledir:

SORU: Siz, kendiniz yüzde 6 oranında bir büyüme hızını sağlayabileceğinize inanıyor musunuz?

ECEVİT: Evet, bunu sağlayabiliriz. Tasarrufları, doğrudan doğruya tasarrufları ve kamu gelirlerini arttırmak, kredilerin daha verimli alanlara kaymasını sağlamak, ihracatı teşvik etmek yönünde yeni yasa tasarıları hazırladık, yeni idari önlemler aldık, dolayısıyla bunu sağlayabileceğiz.

SORU: Bazı kesimlerde devletleştirmeye gitmek konusunda tasarılarınız var mı?

ECEVİT: Madenler sektöründe bizim görüşümüze göre yalnızca faydacı bir açıdan devletleştirilmesi gereken madenler devleteştirilmelidir. Termik enerji santrallarımızın yaygınlaştırılması açısından bakıldığında bu özellikle önem kazanmaktadır. Çünkü bu santrallar sürekli ve düzenli bir biçimde linyit kömürü ikmaline gereksinme duymaktadırlar. Bu da linyit yatakları özel ellerde oldukça güvence altına alınamaz. Boraks gibi madenlere gelince, bu tür madenler tümüyle devlet denetiminde işlendiği taktirde, üretim ve dünya pazarlarında dağıtım daha etken olabilir. Ancak tüm madenleri devleştirmemiz gerekmez. Ne olursa olsun, anayasamızın hükümlerine göre madenler kamu malıdır. Daha şimdiden komisyonlardan geçmiş olan yeni yasa tasarısında yapmaya çalıştığımız, anayasa gereğince kamu malı olan bu madenlerin işletilmesi hakkının devletçe üst lenilmesini sağlamaktır.

Doğan Öz'ün öldürülmesinden sonra

(Baştarafı 1. Sayfada) ve örgütlü bir biçimde kendilerinden olmayan herkesi yoketmek amacında olduklarını gösterdiğini belirtmişlerdir.

BARIŞ DERNEĞİ'NİN AÇIKLAMASI

Barış Derneği, sayın Tanilli'nin hedef olduğu saldırının tüm demokrat öğretim üyelerine ve ilericilere yöneldiği görüşündedir. Derneğimiz, bu kanlı saldırıyı şiddetle kınar ve saldırganların bir an önce yakalanmalarını ve böylesine saldırıların sona erdirilmesi için kesin önlemler alınmasını talep eder.

İstanbul Üniversitesinin yeniden öğrenime açılmasından kısa bir süre önce girişilen bu ve benzeri planlı faşist saldırıların açık ve gizli demokrasi düşmanı örgütlerde hazırlandığı artık kamuoyunda kabul edilmiş bir gerçektir.

Barış Derneği silahlı ve kanlı terörün gerçek kaynağını oluşturan faşist örgütlerin yokedilmesiyle ancak ülkemizde demokrasinin büyük bir tehlikeden kurtulacağı inancındadır.

TÜMÖD'ÜN AÇIKLAMASI

Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) Ankara Şubesi Başkanı Ayşe Baysal faşistler tarafından Doçent Server Tanilli'ye karşı gerçekleştirilen silahlı saldırıyı kınamış siyasal cinayetlerin gerçek sorumlusunun su yüzüne çıkarılmasını istemiştir.

TRT-DER'İN AÇIKLAMASI

Tüm Radyo-Televizyon Çalışanları Derneği (TRT-DER) tarafından yapılan açıklamada da «Dileriz ki bu son saldırı başta hükümet olmak üzere meclisler ve yargı organlarımıza cinayetlerin kaynağına, doğru teşhis için bir uyarı olsun. Ve bu kaynak kurutulsun» denilmiştir.

DİĞER TEPKİLER

Devrimci Gençlik Dernekleri Federasyonu, Devrimci Gençlik Derneği İstanbul Şubesi ve Genç Siyasalcılar Derneği de basına bir açıklama yaparak Doç. Server Tanilli'ye yapılan saldırı olayını kınamışlardır.

İSTANBUL

Server Tanilli'nin saldırıya uğraması üzerine, ilerici-yurt sever gençler dün İstanbul Barosu'nun Galatasaray'da bulunan binasının önünde bir yürüyüş düzenleyerek MHP ve Ülkü Ocaklarının kapatılmasını, gizli-açık tüm faşist yuvaların dağıtılmasını istemişlerdir. Polis yürüyüşü dağıtmak istemiştir.

Bu arada bir süre önce 13 demokratik örgüt tarafından başlatılan «MHP ve Ülkü Ocakları Kapatılsın» kampanyası çerçevesinde afişleme yapan İlerici Gençler Derneği üyesi 6 kişi önceki gece gözaltına alınmıştır.

RİZE

★ Önceki gün Rize'de faşistlerin liseli devrimcilere saldırısıyla başlayan olaylar sonucu gözaltına alınan 150 kişi Savcılık tarafından serbest bırakılmış, bu arada Emniyet Kuvvetlerinin Büyük Ülkü Derneği Binasında yaptığı aramada iki tabanca, mermiler, muştalar ve başka kesici aletler bulunmuştur. BÜD Rize Şubesi Valilik kararıyla süresiz olarak kapatılmıştır.

★ Öte yandan aynı olaylarda yakalanan ve MHP'li olduğu bildirilen ÇAY-KUR Genel Müdürlüğü Özel Kalem Müdürü Hasan Tahsin Mete ve memur Nevzat Köseoğlu kefaletle tahliye edilmişlerdir. Bu arada Valilik faşistleri saklayan, yardım eden ve silah veren bir polis memurunun gözaltına alındığını bildirmiş ancak, adını açıklamamıştır.

GAZİANTEP

Önceki gün Gaziantep'te meydana gelen ve 7 öğrencinin yaralandığı bildirilen olayla ilgili olarak ODTÜ G. Antep Mühendislik Fakültesi öğretim üyeleri, öğrenci velileri ve öğrenci temsilcileri yaptıkları ortak açıklamada, jandarma ve polisin güdümündeki sağ görüşlü öğrencilerin devrimci öğrencilere saldırdıkları ileri sürülmüştür.

Bu konuda yapılan açıklamada, saldırı sırasında bir jandarma assubayının sürekli olarak devrimcilerin üzerine erleri saldırttığı, bu arada 50 devrimci öğrencinin çeşitli yerlerinden yaralandıkları, çevredeki evlere sığınan kız öğrencilerin de polis tarafından toplanarak coplandıkları iddia edilmiştir. Bu arada yaralı devrimci öğrencilerin tedavilerinin yapılmadan gözaltına alındıkları ifade edilmiştir.

DİYARBAKIR

Osman Demir adında TÜMDER üyesi bir odacının önceki gece Bağlar Semtinde üç Emniyet Gece Bekçisi tarafından dövüldükten sonra bir traktörün altına atılarak öldürüldüğü iddia edilmiştir.

Diyarbakır Tıp Fakültesi Numüne Hastanesi'nde odacı olarak çalışan ve TÜMDER, TÜS-DER ile Devrimci Halk Kültür Derneğine üye olduğu bildirilen Osman Demir, önceki gece saat 01.30 da Bağlar Semti'nden evine giderken isimleri açıklanmayan üç Emniyet Gece Bekçisi tarafından copla dövülmüş, daha sonra Komşu Meydanına getirilen Osman Demir burada plakası ve sürücüsü saptanamayan bir traktörün altına atılarak öldürülmüştür.

Dr. Ergil

(Baştarafı 1. Sayfada) değerlendiremedikleri belirtilmiştir.

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden Doçent Dr. Doğu Ergil, ABD 6. Filosu ve bazı NATO karargâhlarını kapsayan gezisinden dönüşünde haftalık Yankı Dergisinin sorularına verdiği yanıtlarda, şimdiye kadar Türk hükümetlerinin sahip oldukları bu kozu değerlendirememelerine gerekçe olarak hükümeti oluşturan siyasal güçlerin, koalisyonun yapısının ve egemen iktisadi güçlerin radikal bir değişikliğe izin veremeyecek niteliklerini göstermiştir.

Dr. Doğu Ergil, kapitalist sistemin bağlı bir öğesi olarak, Türkiye'nin, savunmasını da bu sistemin askeri öğesi olan NATO içinde kalarak örgütlenmeyi yeğlediğini ve ittifak çerçevesindeki işlevlerinin Sovyet Kuvvetlerinin Akdeniz'e inmesini geciktirmek ve Sovyet güçlerinin bir bölümünü Türk sınırında oyalamak şeklindeki NATO planına bağlı olduğunu, buna karşılık NATO'nun Türkiye'nin savunmasına katkısının silah, araç, gereç ve nükleer şemsiye sağlamak şeklinde planlandığını belirttikten sonra şöyle demiştir:

«NATO'nun askeri araç, gereç yardımı, genellikle ABD kaynaklıdır. Ve Türkiye'nin savunma giderlerini, pek öyle azaltacak ölçüde değildir. Gayri safi milli hasılanın % 6,1'ini ve 1977 bütçesinin % 19 kadarını savunma giderlerine ayıran bir ülke, rahatlatıcı ölçüde yardım almıyor demektir. Kaldı ki, bu yardım karşılıksız değildir.»

Kahraman Maraş Merkez Eğitim Yatılı Bölge Okulu Satın Alma Komisyonu Başkanlığından

Cinsi	Muhammen Bedeli Lira Krş.	Geçici Teminatı Lira Krş	İhale günü	Saati
4 Kalem Hayvansal gıda maddesi	310.000.00	16.150.00	28.4.1978	10.00

1 — Yukarda cinsi, muhammen bedeli, geçici teminatı, ihale günü ve saati yazılı hayvansal gıda maddesinin 2490 Sayılı Kanunun 31. maddesi gereğince kapalı zarf usulüyle Kahraman Maraş Merkez Temel Eğitim Yatılı Bölge Okulunda ihalesi yapılacaktır.

2 — Konu ile ilgili şartnameler mesai saatinde okul idaresinde görülebilir.

3 — İsteklilerin 2490 Sayılı Kanunda belirtilen belgelerle teklif mektuplarını en geç ihale saatinden 1 saat önce satın alma komisyon başkanlığına vermeleri şarttır.

4 — Postada olacak gecikmeler kabul edilmez.

(Basın 13927 — 159)

İLAN
Tonya Cumhuriyet Savcılığından

Sayı: 1978/I

1 — Tonya Kapalı Cezaevinin 1978 mali yılı için 7 kalem yiyecek maddeleri 2490 sayılı yasanın 31 inci maddelerine göre kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

2 — İhale 27.4.1978 Perşembe günü saat 14.00 de Tonya Cumhuriyet Savcılığı odasında yapılacaktır.

3 — İştirakciler teminat makbuzlarını ihale günü olan 20.4.1978 Perşembe günü saat 14 de kadar Tonya Cumhuriyet Savcılığına ibraz etmeleri.

4 — İhaleye girecekler ihale mevzuunu teşkil eden müddedlere ait şartnamesi ücretsiz olarak mesai saatleri dahilinde Cumhuriyet Savcılığından görülebilirler.

5 — Ekmek ciğ gıda maddelerinin ihaleleri ayrı ayrı yapılacaktır.

7 — Ekmek ve ciğ gıdalar günlük olarak alınacaktır.

Keyfiyeti ilan olunur.

Cinsi	Miktarı	Tahmini Bedel	Geçici Teminat
600 Gr. Ekmek	7.300 Yılda	21.900 Tl.	1.642.50 Tl.
Kesme Şeker			
Çay			
Pirinç			
Zeytin		58.400 Tl	4.170, Tl.
Bulgur			
Margarin Yağı			

(Basın 13926 — 157)

Muş Cumhuriyet Savcılığından

CİNSİ	MİKTARI Kilo	Adet	M. BEDELİ Lira	Kr.	GEÇİCİ TEMİNATI Lira	Kr.	İLAN TARİHİ
600 Gr. 80 Randımanlı Tektip Ekmek	162.000.00		567.000.00		22680.00		3.5.1978
Koyun ETİ	9000.00		450.000.00		18000.00		3.5.1978
15 Kalem Gıda Maddesi	15 Kalem Gıda Maddesi		274.950.00		10100.00		3.5.1978

1 — Muş kapalı cezaevinin 1978 mali yılına ait yukarıda cinsi, Miktarı bedel ve Muvakkat teminatı yazılı üç madde halinde gösterilen ihtiyaç maddeleri kapalı zarf usuliyle eksitmeye konulmuştur.

2 — Her maddenin ihalesi ayrı ayrı yapılacaktır.

3 — İhale 3.5.1978 Çarşamba günü saat 16.00 da Muş Cumhuriyet Savcılığı odasında toplanacak olan komisyon huzurunda yapılacaktır.

4 — İhaleye iştirak edenler 2490 sayılı kanunun hükümlerine göre Teklif mektuplarının ve lüzümlü belgelerinin ihalleden bir saat evvel komisyon başkanlığına verilmesi lazımdır. Postada vaki gecikmeler nazara alınmaz.

5 — Şartname hergün mesai satlerinde Muş kapalı cezaevi müdürlüğünde görülebilir.

(Basın 13908 — 151)

Ilgaz Veterinerliği'nin "sağlam,, raporu verdiği ve etlerini yüzlerce kişinin yediği sığırların "kuduz,, olduğu saptandı

KURŞUNLU (ÇANKIRI), (ANKA) Kurşunlu'da hükümet veterinerliği'nin «kesilip yenilebilir» raporu verdiği hayvanların sonradan kuduz olduğunun anlaşılması, ilçede paniğe yol açmıştır. Kasaplara da verilen hayvanların etinden yiyen çok sayıda kişinin olduğu sanılması üzerine sağlık ekipleri alarma geçirilmiştir.

İlçede besicilik yapan Ahmet Türker hayvanlarının anidan hastalanması üzerine Ilgaz Hükümet Veterinerliğine başvurmuştur. Ilgaz Hükümet Veterinerliğinin verdiği raporda hayvanların kesilerek yenilmesi önerilmiştir. Durumdan şüphelenen Ahmet Türker, kestiği hayvandan aldığı numuneleri Ankara'ya göndermiş, Ankara'dan gelen cevapta hayvanların kuduz olduğunun ve etlerinin kesinlikle yenilmemesinin bildirilmesi ilçede panik yaratmıştır.

Hayvanların sahibi Ahmet Türker, «veterinerliğin raporu üzerine kestiğim sığırların etini ilçedeki kasaplara satmıştım. Ayrıca bu etten eşim ve çocuklarımla beraber bende yedim. Bu arada İstanbul'da bulunan bir yakınıma da kestiğim hayvanların etlerinden göndermiştim» demiştir.

Kurşunlu Sağlık Ocağı doktoru Burhan Çavuş, Ankara'dan gelen ve hayvanların kuduz olduğunu belirten yazı üzerine, aşılama kampanyasına başladıklarını bildirmiştir. Dr. Burhan Çavuş, ilçede hayvanların etinden yiyen kişilerin sayısının kesin olarak bilinmediğini söylemiş, yüzlerce kişiyi aşı kampanyasından geçireceklerini belirtmiştir.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş. adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü: AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü: HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA (SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Güneş Matbaacılık A.Ş.
DAĞITIM: Hürriyet Gazete Dağıtımı A.Ş.
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurtdışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Politika'da radyo*televizyon

"Genel Enerji,, adlı yeni bir enerji programı daha başlıyor

Geçen dönemde Enerji Bakanlığı'nda sözde Tasarruf Milli Komiteleri oluşturulmuştu. Önlem olarak da, ev kadınlarına «Enerji Kullanma Broşürü» dağıtılmaya kalkışılmıştı. Halkta kemer sıkma alışkanlığını pekiştirmek için, Enerji Dairesi kanalıyla güdümlü televizyon programlarının hazırlanması da isteniyordu. Geçmişin kısır ve yanılgılı politikası, şimdi televizyonda yayımı sona eren ve yapımcı Yücel Katırcıoğlu'nun hazırladığı, «Enerji Bunalımı» programına yansıdı. Program içeriğiyle genel enerji sorununa inemiyor ve göstermelik önlemlerle tasarruf önerileri getiriyordu. Öyle ki tasarruf olsun diye, pazartesi günü program saatinde televizyonlarını kapatanların sayısı hiç de az değildi.

Yeni hükümet, ister programında olsun ister sözcülerinin ağzından olsun Türkiye'yi gazyağı lambasından kurtarmayı amaç edindiğini, yakacak sorununu çözümleyeceğini belirtiyor. Yerli kaynaklara dayalı politika için linyitlerin devletleştirilmesi hazırlıkları yapılıyor. Bunlar halkı kemer sıkmaktan kurtarabilecek tutarlı adımların şimdilik kağıt üstünde de olsa başlangıcı. Enerji Uzmanı Dr. Mustafa Özcan Ültanır, ülkemiz enerji sorununun nasıl çözümlenebileceğini bir tümce içinde şöyle toparlıyor: **«Ulusal enerji politikası kapsamında, planlı enerji üretimi ve planlı enerji tüketimi».**

YENİ BİR ENERJİ PROGRAMI BAŞLARKEN...

Yukarda belirtilen noktaları kendine çıkış noktası almaya özen gösteren ve bu nedenle de daha tutarlı bir görünüm kazanan **«Genel Enerji»** adlı program ekrana geliyor. Dr. Ültanır'ın bilimsel danışmanlığını yapıp, kaynak metin yazarlığını üstlendiği bu televizyon dizisi altı aydan beri hazırlanmakta. Önce **«Mart ayında yayınlanacak»** deniliyordu. Şimdi Nisan ayının ikinci haftasında başlaması kararlaştırıldı. Son anda da bir değişiklik olmazsa bu Pazartesi günü yayına giriyor. Programın yapımcıları Ayşe Kudret, Süheyla Tüzüner ve Mehmet Yayınoğlu sorunu halka anlatabilme amacıyla engelleri aşarak, yoğun çalışmalarını sürdürüyorlar. Görüntülerini Tuncay Ural ve Ali Haldenbilen'in aldığı **«Genel Enerji»** adlı yapım halkın sıkıntılarını yansıtmasıyla ve politik irdelemeleriyle ilgi toplaması beklenmektedir.

İşine kolaylıkla ulaşamayan, kış boyu çoluk çocuğunu ısıtamayan, karanlıkta bırakılan vatandaş, çektiği sıkıntılara tepki göstermekte, nedenlerini bilmek istemekte haksız mıdır? Dizi programın başarısı en azından yukardaki sorunları karşılayabildiği ölçüde belirlenecektir. Yapımcıları tarafından bu noktaların dikkate alındığı belirtilen dizi programın neler getireceğini birlikte göreceğiz. Biz yazımızı **«Genel Enerji»** dizisinin metninde de yer alan bazı saptamaları sizlere ileterek bitirelim:

Ülkemizde kişi başına 21.630 kilo kalori düştüğü görülüyor. Bu sayı Avrupa ülkelerini 100 yıl kadar geriden izliyor. Yani bir Avrupalı insan, günlük yaşamı için bizlerden on kat fazla enerji tüketiyor.

Komşularımızla bir kıyaslama yaptığımızda ise durumumuz şöyle: Suriye dışındaki bütün komşularımızın kişi başına tükettikleri enerji bizimkinden fazla. Yunanistan'ın ortalaması bizden 3 kat, Bulgaristanınki ise 8 kat fazladır. Özetle bu konuda Avrupa ülkeleri sıralamasında **en sondayız.**

Haftadan seçmeler

10 Nisan, Pazartesi

«Dönme Dolap» ile başlayan yayın, **«Türkülerimiz Oyunlarımız»** ile sürüyor.

Haberler ve Hava Durumu'ndan sonra yayına girecek olan **«Minik Konser»**de viyolonist **Suna Kan** ve Piyanist **Gülay Uğurata**, Adnan Saygun'un Sepetçioğlu adlı eserini seslendirecekler. İstanbul Televizyonunca hazırlanan **«Enerji»** adlı programın birinci bölümünden sonra **«Mutsuzlar»**da 8. bölüm yayınlanacak.

Saat 22.00'de yayına girecek olan **«Spor»** programında ise haftanın spor olayları, röportajlar ve dış kaynaklı spor filmleri izlenecek.

11 Nisan, Salı

Aradığım Hazine adlı bölümünün yayınlanacağı **«Pinokyo»**dan sonra **İstanbul Barosu»nun 100. Yılı ve Çağdaş Hukuk** konulu bir program yayına giriyor.

Televizyon Eğitim Yayınları Şubesi'nce hazırlanan ve Aylin Özmenek'in sunduğu **«Ayda Bir»** programında Ceyhun Atuf Kansu'nun yaşamıyla ilgili bir açık oturum ve sosyalizasyon bölgelerinin durumu işleniyor. **«Türk Hafif Müziği»**nde ise ülkemizde yapılan Eurovision finallerinde ikinci olan **Grup Sextet** ekrana geliyor.

12 Nisan, Çarşamba

Hayvanları tanıtıcı dış kaynaklı **Hayvanları Tanıyalım»**dan sonra **«Çocukların Televizyonu»**ndan **Tonton Ailesi** yer alıyor. **«Türk Halk Müziği Bir Solist»** programından sonra **«Beş Dakika»**da **Trafik** adlı bölüm yayınlanacak.

Polisiye dizi **«Acemiler»**in bugün yayınlanacak olan bölümü: **Meydan Kavgası**

21.45 de ise bir naklen yayın var: **Liverpool Mönschengladbach.**

13 Nisan, Perşembe

«Gelin Tartışalım» ile açılan televizyon **«Geleceğe Miras»**ın **İç Evren** adlı bölümüyle sürecek. Haberler'den sonra yayına girecek olan **«Beş Dakika»**da **Kadın Köşesi** yer alıyor.

Sürekli film **«Zengin Ve Yoksul»**dan sonra **«Türk Sanat Müziği Bir Konser»**de ekrana **Taner Şener** geliyor:

14 Nisan, Cuma

«Kaybolan Adalar»ın 22. bölümünden sonra yayına girecek olan **«Köy Kahvesi»**nde **Balıkçılık Sorunu** ekrana getiriliyor. Beş dakika sürecek olan **«Minik Konser»**den sonra ekrana gelecek olan **«Kadınlarımız»**da güzellik konusu işleniyor. Programda ayrıca Suna Pekuysal, Hale Akınlı ve Zihni Göktay'ın sundukları bir oyun yer alacak. Levent Kırca ve Ayşegül Atik'in yer aldıkları **«Sağlık Olsun»** adlı programdan sonra ekrana gelecek olan dizi **«hanedanların Çöküşü.» Dizi filmin Veliaht'a Ağıt** adlı dördüncü bölümü yayınlanacak.

15 Nisan, Cumartesi

18.00'de **«Lassie»**nin **Dönüm Noktası** adlı bölümüyle açılacak olan televizyon bir çocuk oyunu ile sürecek. **«Spencer'in Pilotları»**nda **Otostopçu** adlı bölümü izleyeceğiz.

Haberler'den sonra yayına girecek olan **«Beş Dakika»**da **Evlilik Kararı** adlı bölüm yayınlanıyor. Daha sonra **Türk Tarih Kurumu** adlı program var. İstanbul Televizyonunca hazırlanan müzik eğlence programı **«Ekranın İçinden»** den sonra yayına **«Televizyonda Sinema»** giriyor. Programda yönetmenliğini William Dieterle'in yaptığı ve başrollerini Elizabeth Taylor, Dana Andrews ve Peter Finch'in paylaştıkları **İntikam Geçidi** adlı film yayınlanacak.

16 Nisan, Pazar

Canan Oğuz'un sunduğu bugünkü **«Tele Pazar-78»**de gene Türk Sanat Müziği, Türk Halk Müziği ve Türk Hafif Müziği sanatçılarının yanısıra konuk sanatçıları izleyeceğiz.

Güneş Tecelli'nin sunduğu **Tele Spor** programını **«Kung Fu»** izliyor. Dizinin **Üçüncü Adam** adlı serüveni yayınlanacak.

Haberler ve Hava Durumu'ndan sonra Televizyon Tiyatro Şubesi'nce hazırlanan ve dört bölümden oluşan **«Altın Kafeste Bir Adam»** adlı programın birinci bölümünü izleyeceğiz.

21.30 da ekrana gelecek olan **«De Gaulle'ün Anıları»**nda Fransa'nın kurtuluşa yaklaştığı dönemler ele alınıyor. **«Klasik Müzik»** programından sonra yayın 22.50'de Güne Bakış **ile son bulacak.**

Garp Cephesi'nde yeni birşey var

RADYO TV YAZILARI

Oğuz Makal

Cumartesi akşamı televizyonda eski, ama çok önemli bir film gösterildi: **«Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok.»**

Film, ünlü bir romandan uyarlanmış. Edebiyatla içli-dışlı okurların kolayca anımsıyacakları bir ad romanın yazarı: **Erich Maria Remarque.**

12 Mart'ın ünlü yasak yayınları arasında **Erich Maria Remarque»**ın bu yapıtı mıydı bilmiyorum. Ama 1933 yılının 10 Mayıs akşamına bir göz atacak olursak, yani Hitler'in Başbakan olmasından dört buçuk ay kadar sonra, Berlin'de, kandırılmış ve koşullandırılmış binlerce kişi ellerinde meşaleler, Berlin Üniversitesi meydanında topladıkları 20 bine yakın kitabı yakıyordu. Goebbels'in sinsi, zevk alan bakışları altında gerçekleşen bu kitap katliamında, daha doğru deyişle **«ilerici, aydın, onurlu»** düşünce ve edebiyatın yok edildiği bu yakma eyleminde **«Erich Maria Remarque»**in yapıtları vardı.

Üç yıl daha geriye gidelim. 1930 yılında filme uyarlanan bu roman, yine aynı tarihte Berlin sinemalarında gösterilmektedir. 1930'lar ise, Hitler'in giderek güçlendiği, iş adamları, bankacılarla Nazilerin daha sıcak ilişkiler kurduğu, yanı sıra SA ve SS ordularının güç kazandığı yıllardır. Naziler, sinemalarda oynayan bu filme önce hiçbir ses çıkarmadı. Fakat filmin oynadığı ikinci gece bir grup SS serserisi bilet alarak sinemalara doluştu. Ve yanlarında getirdikleri fareleri saldılar, bombalar attılar, gerektiği biçimde karışıklık yarattılar. Ertesi gün, hükümet film halkta tepki yaratıyor gerekçesiyle **«Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok»** filminin oynatılmasına son verdi.

38 yıl sonra, bu film, yani **«Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok»** Türkiye'de televizyonda oynarken, Almanya'daki faşizm olgusu ve sonuçları anımsanmadı belki. Çünkü **«Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok»** Birinci Dünya Savaşına açılan bir penceredir. Savaşın acılarını, yıkımlarını, erdemsizliğini, geride bıraktığı unutulmaz yaraları konu edinmektedir. Duyarlı ve insanı sarsan bir dil, insanlara kaba olmayan, ama son derece gerçekçi bir tonla **«savaşın erdemsizliği üzerine»** söylev çekmektedir.

★ Faşistlerin tahammül edemediği, yok etmek istedikleri düşünce **«Garp Cephesinde Yeni Birşey Yok»** adlı yapıtta var olduğu içindir ki, film o zaman Almanya'da oynatılmadı.

Neydi tahammül edemedikleri şey?

Bu sorunun yanıtını, Nazi Beşbuğu Hitler'in ağzından verelim:

«İnsanlık bir gün büyük savaşmalara neden olacaktır. Sonuçta yalnız süzgeç içgüdüsü üstün gelecektir. Budalalık, korkaklık ve kendini beğenmişlikten kurulu insanlık, bu içgüdünün karşısında eriyip gidecektir. İnsanlık sürekli bir savaşma içinde büyümüş ve gelişip ilerlemiştir. Ebedi barış insanlık için insanlığın mezarını hazırlar... Bizler barbarız ve barbarlar olmak istiyoruz. Bu, bir şeref ünvanıdır. Bizler dünyayı tazeleştirecek olanlarız. Şimdiki dünyanın sonu gelmiştir. Bizim tek görevimiz onu yıkmak ve darmadağın etmektir.

Faşist kafalara göre **«barış»** diye bir kavram yoktur. Ölüm, kan, cinayet, terör, hainlik, düzenlerinin var olması için gereklidir Ama asıl istemleri bunlar olmasına karşın, kuşkusuz böylesine açıkça söylememişlerdir. Halkın tutum ve davranışlarını, milliyetçilik vb. adlar altında, **«propaganda»** ile yönlendirmişlerdir.

Hitler'in **«büyük yalan»** doktrininin gelişip, güçlenmesinde özellikle radyonun etkisi çok olmuştur. Propaganda Bakanı Goebbels radyoyu (henüz televizyon yoktu), o günün önemli propaganda aracı sayıyordu. Propagandalarının özü **«birtakım savaş çığlıkları, tehditler, kehanetler, vaatlerden»** oluşuyordu. Konuşan kişi tüm bunları kitleyi kendinden geçirici, coşturucu biçimde yapmalıydı, Hangi araç? Kuşkusuz radyo. Bu yüzdendir ki, Goebbels, Propaganda Bakanı olur olmaz Bakanlığına bağlı Radyo Dairesi ve Radyo Odası kanalıyla tüm radyo yayınlarını eline aldı, dilediği biçimde yayınlar yaptırdı.

Çok daha sonra Almanya'daki faşizmin gelişimini inceleyen sosyal bilimciler, Hitler'in Alman halkını dilediği amaçlara uygun biçimde koşullandırması, yönlendirmesinde, radyonun diğer araçlara göre daha etkin olduğunu saptamıştır.

Ama bir gerçek var ki, asla unutmamak gerekir. Biraz düşünen, ülkesinin sorunları üzerine kafa yoran, gerçekleri gören yüzbinlerce kişi kısa bir süre sonra, ilericilerin, sosyalist ve komünistlerin tümü çok daha önce Nazi propagandasına inanmamıştır. Propaganda Bakanı Goebbels 1942'de açıkça itiraf ediyordu ki, **«Düşman Radyoları dinleyenlere ölüm cezası verildiği halde, bu Radyoları dinleyenlerin sayıları geniş ölçüde artmıştır.»**

İşin doğrusu ülkemizde'de Radyo son yıllarda siyasal iktidarların tam ve açık seçik propaganda aracı yapılamamıştır. Yalçıntaş ve Karataş dönemlerinde bile, Radyo'nun halkın sorunlarına eğilen, eleştiriler getiren, dünyada olup bitenlerden doğru biçimde söz eden yapısı, yayıncılık anlayışı tam olarak kırılamamıştır. Ama Radyo Yayımcılığı, gerçeği söylemek gerekirse **«tekdüze»** bir özellik kazanmıştır. Kuşkusuz Radyo'nun yayıncılık açısından **«tekdüzeleşmesi»** TRT üzerinde son yıllarda oynanan bu siyasal oyunlara da bağlıdır.

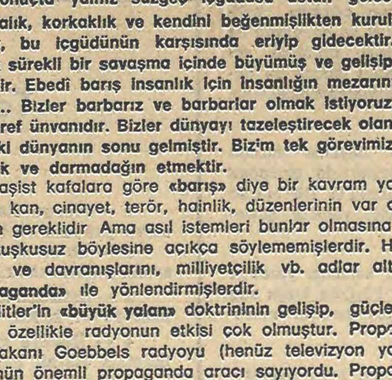
Televizyon'un daha etkin bir haberleşme aracı olarak yurdumuzda da yerini alması belki Radyo'yu geri plana itmiştir. Ama şunu söylemek gerekir ki, halkın büyük bir çoğunluğu, özellikle ev kadınları ve kırsal alanlarda yaşayanlar düzenli olarak Radyo'yu dinlemektedir. Bir de unutmamak gerekir ki, radyo, çoğunlukla gündüzleri dinlenilen bir araçtır. Haberleşme aracı olarak etkinliğini hâlâ sürdürmektedir.

TRT'nin düzenlenme girişimi içinde **«Radyo»**ya özel bir yer verilmeli, programcıdan teknisyene çalışanları, çocuk programlarından Radyo Tiyatrosu'na dek yayın çabaları yeniden gözden geçirilmelidir.

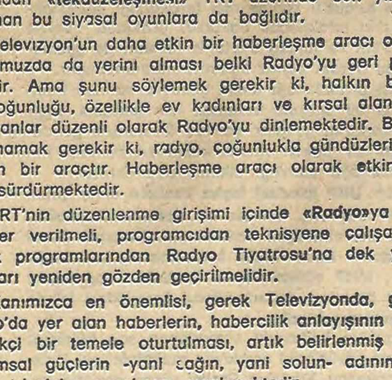
Kanımızca en önemlisi, gerek Televizyonda, gerek Radyo'da yer alan haberlerin, habercilik anlayışının daha gerçekçi bir temele oturtulması, artık belirlenmiş olan toplumsal güçlerin -yani çağın, yani solun- adının konarak izleyiciye sunulması gerekmektedir.

Unutulmamalı ki, televizyon izleyicisi de, radyo dinleyicisi de söylenmek istenmeyenin adını biliyor. Hem de çok iyi biliyor...

TELEVİZYON'DA YABANCI SİNEMA

Elizabeth Taylor

Dana Andrews

İNTIKAM GEÇİDİ (CUMARTESİ)

Bu hafta Televizyon'da yerli film yok. Yabancı filmde ise Cumartesi akşamı **İNTİKAM GEÇİDİ** adlı filmi izleyeceğiz.

Yönetmenliğini William Dieterle'nin yaptığı **İntikam Geçidi**'nde başrolleri Elizabeth Taylor, Dana Andrews ve Peter Finch paylaşıyorlar.

Seylan'da çay üreticisi olan John, İngiltere'de Ruth adlı bir kadınla evlenir. Onu Seylan'a götürür. Fakat John'un yaşadığı yer olan «Elifınt Volk» fillerin su yolu üzerindedir ve bu sürekli bir tehlikedir. Diğer yandan John'un ölmüş olan babası Ruth için bir engel olmaktadır...

Sosyalizasyon çalışmasında "Pilot Bölge,, seçilmişti...

MUŞ VE YÖRESİNE GÖTÜRÜLEN SAĞLIKSIZ "SAGLIK HİZMETLERİ,, (!) "AYDA BİR"DE SERGİLENİYOR

1962 yılında sosyalizasyon çalışmalarında Pilot Bölge seçilen Muş ve yöresindeki sağlık hizmetleri «Ayda Bir» de sergileniyor.

Televizyon Eğitim Bölümünden Ayla Erdemli ile Mehmet Deniz'in birlikte gerçekleştirdikleri program, 11 Nisan günü ekrana getirilecek.

Aylin Özmenek'in sunuculuğunu üstlendiği Ayda Bir'de ilk olarak Muş ve yöresinde ahır olarak kullanılan sağlık ocakları, doktor ve ilaç sıkıntısı, hastalıkların tedavisinde başvurulmak zorunda kalınan ilkel yöntemler görüntülenmekte.

Program yapımcılarından Mehmet Deniz konuyla ilgili olarak şunları anlatıyor: «Muş ve yöresi 1962 yılındaki sosyalizasyon çalışmalarında Pilot Bölge olarak seçilmiş. Aradan 15 yılı aşkın bir zaman geçmiş ama ne yazık ki, hiçbir hizmet götürülememiş. Yöre halkı, Doğu Anadolu'nun geniş bir kesiminde olduğu gibi ilaçsızlıktan, doktorsuzluktan en ilkel yöntemleri kullanmak zorunda bugün. Hastalara bir aspirin bile verilememekte. Bir öğretmen hasta oğlunu kurtarabilmek için son çare olarak çocuğun karnına şiş sokmak zorunda kaldığını ağlayarak anlattı bize. Umarız, program izlendikten sonra ilgililer gerekli önlemleri ivedilikle alırlar.»

"Türkiye Mektubu,, Urgüp ve Göreme'de çekildi

Almanya'daki yurttaşlarımızın için hazırlanan **«Türkiye'den Mektup Var»** programı renkli olarak Ürgüp ve Göreme yöresinde çekildi.

16 Nisan günü Alman İkinci Kanal Televizyonu ZDF'te yayınlanacak olan programda tanınmış sesler var. İskender Sargılı'nın yönetmenliğini, Erbil Kıdış'ın yapımcılığını üstlendiği **«Türkiye'den Mektup Var»**a ayrıca Eurovision finalistlerinden **Grup Nazar ile Grup Sextet** te yarışma parçalarıyla katıldılar.

YENİ BİR YERLİ DİZİ HAZIRLANIYOR: "KURTLAR SOFRASI,,

ŞAİRLER VE ŞİİRLERİ:

Televizyon Kültür Bölümünden Muhsin Mete yeni bir diziye başladı. Mete bu programında Divan Edebiyatı'yla Cumhuriyet Edebiyatı'nın ünlü ozanlarını, şiirlerinden örnekler vererek işleyecek. Programda ayrıca, uzmanlar örnek şiirleri yorumlayacak **«Şairler ve Şiirleri»** yeni yayın döneminde ekrana gelecek.

BEYİN AKIMI:

Türkiye'den yurt dışına giden uzman beyinlerle, belli amaçlar için ülkemize gelen yabancı uzmanların konumlarının işleneceği programı TV Kültür Bölümü'nden Nursel Türkkan gerçekleştiriyor. Sorunu en geniş boyutlarıyla ele alacak yapımın çekimleri ne şu günlerde başlanacak.

ATATÜRK'TEN ANILAR:

Uzun bir süreden buyana hiçbir bölümde görev verilmeyen Nazmi Kal, yeni girdiği Eğitim Bölümü için **«Atatürk'ten Anılar»** adlı bir program hazırlamaya başladı. 1981 yılında Atatürk'ün 100. Doğum Yıldönümü'nde ekrana getirilecek olan program için Kal, belge topluyor.

KAPALIÇARŞI:

İstanbul Televizyonu'nca hazırlanıyor. Üç bölümlük. Nisan ayının ilk haftasında ekrana gelmesi bekleniyor. Çarşı'nın tarihsel gelişimi ile ekonomik önemi vurgulanacak. Bu arada çarşı esnafıyla **röportajlar yapılacak.**